

**Szociális Missziótársulat
Bethánia Napköziotthonos Óvoda**

Pedagógiai Program

Az Intézmény OM
azonosítója:

28555

Készítette:

Legitimációs eljárás

Nevelőtestület nevében
véleményezte:

Szülői szervezet nevében
engedélyezte:

A Fenntartó nevében jóváhagyta:

Simonka Gabriella

A dokumentum jellege: **nyilvános**

A dokumentum hatálya: **2025.09.01-2026.08.31**

Kereki Józsefné
Kereki Józsefné
Igazgató

3800 Szikszó, Hunyadi u 5 Telefon: 06-46-782-109
E-mail: ovibetus@gmail.com

Tartalomjegyzék

Az óvoda hivatalos adatai.....	4
Településünk történetének rövid áttekintése napjainkig, és benne óvodánk helye	5
Az óvoda bemutatása.....	9
Az óvoda szervezete	9
Törvényi háttér	10
Rendeletek	11
1.Bevezetés	12
1. 1. A katolikus köznevelési intézmények küldetése	14
1. 2. Az Egyház, nevelésre irányuló alapelvei.....	14
1. 3. Az óvodai pedagógia alapelvei.....	15
2. Óvodánk sajátos jellege –Gyermekekép, óvodakép	16
2.1.Az óvoda célja és feladatrendszere.....	16
2.2.Nevelési célunk	18
2.2.Gyermekeképünk	19
2.3.Óvodaképünk	19
3. Az óvodai nevelés feladatai.....	23
3.1.Az óvodai nevelés általános feladatai.....	23
3.2. Az egészséges életmód alakítása	23
3.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	26
3.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés megvalósítása.....	31
3.5. A beszédkapcsolatok alakulásának alapja	33
4.„Kerek egy esztendő” (néphagyomány éltetése).....	34
5.Esztétikai nevelés	36
6.Az erkölcsi nevelés.....	37
7.A keresztény hitre nevelés	39
8.Az óvodai élet megszervezésének elvei	44
8.1.Személyi feltételek	44
8. 2. Tárgyi feltételek	46

8.3.Az óvodai élet megszervezése.....	49
8.3.1.Javaslat a Bethánia Napköziotthonos óvoda csoportjainak napirendjére	51
8.3.2.A tevékenységek javasolt szervezeti formái.....	53
8.4.Az óvoda kapcsolatai.....	54
8.4.1.Belső kapcsolattartás	54
8.4.2. Az óvoda és a család	54
8.4.3.Az óvoda és az iskola	55
8.4.4.Az óvoda és az egyházközség	56
8.4.5.Az óvoda és a körművelődési intézmények	57
8.4.6. Az óvoda és a Bethánia Szeretetotthon	57
8.4.7. Kapcsolat a Szakmai Szolgálatokkal.....	58
9. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	59
9.1. Játék.....	59
9.2. Verselés, mesélés.....	63
9.3.. Ének zene, népi játék, tánc	66
9.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	69
9.5.Mindennapos mozgás	72
9.6. A külső világ tevékeny megismerése	75
9.7. A hitre nevelés tevékenységformái	78
9.8.Munka jellegű tevékenységek	81
9. 9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	83
9.10. Gyermekvédelmi feladataink	84
9.11. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	88
9.12. A nevelőmunka és a gyermek fejlődésének ellenőrzése, értékelése	89
10. Összegzés	91
11. Zárógondolat.....	92
12. A helyi pedagógiai program, ellenőrzése, elemzése, értékelése.....	92
Érvényességi rendelkezések	93
Felhasznált irodalom	94
Fenntartói jóváhagyás.....	96

Az óvoda hivatalos adatai

Intézmény hivatalos neve:

Szociális Missziótársulat Bethánia Napközi Otthonos Óvoda

Intézmény címe, székhelye és elérhetősége: 3800, Szikszó, Hunyadi út 5

Telefon: 06-46-782-109

E-mail: betusovi@gmail.com

Óvodavezető: Kereki Józsefné

Az óvoda fenntartója Szociális Missziótársulat

Címe 1013, Budapest, Krisztina körút 61/A

Általános főnöknő: Simon Anna Gabriella SM

Telefon: 06-1-487-7450

E-mail: szocmissz@gmail.com

Az óvoda férőhelyeinek száma: 100 fő

Az óvoda csoportjainak száma: 4

Az óvoda jogállása:

Római Katolikus Egyházi fenntartású önállóan gazdálkodó közoktatási intézmény

Az óvoda alaptevékenysége:

TEÁOR szám. 8510 Iskolai előkészítő oktatás

Intézmény OM azonosítója: 028555

Alapító okirat kelte: 1995.05.24

Utolsó módosítás kelte: 2020.05.25

Működési engedély száma: 7721-2/2007

Óvoda adószáma: 19330532-1-05

Az Óvoda felügyeleti szerve: Szociális Missziótársulat

Az intézmény törvényességi felügyelete:

Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal

Az intézmény üzemeltetésének anyagi forrása: Az intézmény éves költségvetés alapján működik, az állami feladat ellátásáért kapott normatíva, valamint a fenntartó és egyéb szerv támogatásából.

Településünk történetének rövid áttekintése napjainkig, és benne óvodánk helye

„Magyar vagyok. Legszebb ország hazám

Az öt világrész nagy területén.

Egy kis világ maga.”

(Petőfi Sándor)

Szikszó kisváros – lélekszáma kb. 5000 Fő – Észak-Magyarországon, Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyében, Miskolctól 15 km-re helyezkedik el, Hidasnémeti felé a 3-as számú főközlekedési út mentén. A város a Cserehát dombvidéki kistáj kapuja, Dél-Abaúj központja.

Fejlődését kedvező földrajzi helyzetének köszönhetette, nem véletlenül volt a korábbi századokban – a források szerint – mezőváros. A településen haladt keresztül a Kassára, Lengyelországba irányuló kereskedelmi forgalom.

Rétjein jóságok sokasága legelt, szőlőhegyein bőven termett a jó minőségű bor.

„Határa első osztálybeli és igen szép búzát terem, rétjei kövérek, bora sok s jóságra nézve a Hegyaljáéval vetekszik. Van számos mesterembere, s nevezetes vásárokat tart” – így jellemezték a város gazdaságát a XIX. században.

A múlt századokban nehezebb idők is jöttek – harcok, háborúk, tűzvészek, árvíz sújtotta Szikszót (legutóbbi árvíz: 2010).

A település fejlődése megtorpant, de az elemi csapások és tragédiák ellenére mindig volt ereje a megújulásra

Ez volt a XIX.-XX. század napjainak története kis városunknak. Nehéz idők voltak, de ekkortájt pontosan: 1995. augusztus 1.-től visszakapta az önkormányzattól a Szociális Missziótársulat a Bethánia Napköziotthonos Óvoda épületét a hozzátartozó kerttel. Majd 2000-ben a Szociális Missziótársulat megnyitotta az óvodánk mellett a Bethánia Szeretetotthonának kapuját az időseknek és ezzel egyidőben az épületegyesülettel a Jó pásztor kápolna is visszaadásra került a kedves nővérek számára.

Változó világ, átalakuló nevelés-oktatás, képzés

Változások: 1995-2025

Napjainkban (2025) már más időket élünk. A településünk már nem csak mezőgazdaságból él. Megjelent az ipar, új munkahelyek jöttek létre, és emiatt a lakosság összetétele és a település képe is megváltozott.

Óvodánk 2010-2011 évben újabb teljes épület résszel bővült, melyben két újabb csoportszoba, két újabb gyermekmosdó egy mosókonyha, öltözőfolyosók, tálalókonyha és tornaterem állt óvodai működésünk rendelkezésre. Pályázatból sikerült a fenntartónak ezt az új részt kialakítani amiért köszönet és hála mert könnyebb lett működésünk. Ezek után már a két óvodai csoportból négy csoportossá alakult át intézményünk. A fenntartó Kedves Nővérek jóvoltából és pályázatból az intézményünk mellett felépült és kibővült a Bethánia Szeretetotthon.

Az óvoda és a szeretetotthon „közös pontja” a szintén visszkapott és felújított „Jó pásztor” kápolna. Ez a közös tér abban az időben is ritkaság számba ment Magyarországon, hogy tulajdonképpen egy óvoda és egy idősek otthona egy épület két szárnyába nyert elhelyezést, ugyan külön költségvetéssel működtetve, de egy fenntartás alatt, ezért is hála és köszönet illeti a Fenntartó Szociális Missziótársulatot. Városunk még egy bölcsődével gyarapodott az elmúlt évben melyet szintén az önkormányzat tart fent az önkormányzat óvodájával és másik bölcsődéjével egyetemben. A régi önkormányzat által fenntartott általános iskolából és gimnáziumból 2015-ben Szent Márton Katolikus Gimnázium és Általános Iskola vált az Egri Főegyházmegye fenntartásában. Így igazából a helyi intézmény rendszer is átalakult és színesebb lett, ezáltal a gyermekek a szülők a pedagógusok is könnyebbnek látják a távlatokat. Hiszen a katolikus szerzetesrendi fenntartású Bethánia Napköziotthonos Óvoda folytatásaként megjelent a Szent Márton Katolikus Gimnázium és Általános Iskola. Ennek köszönhetően a gyermekek már óvodás koruktól a középiskoláig egy összefüggő nevelési úton járhatnak, ahol a keresztény-katolikus értékeket követve formálódhatnak és erősödhetnek.

Óvodánk bemutatása előtt néhány gondolat a fenntartó Szociális Missziótársulatról (Societas Missionum).

A társulatot 1908-ban alapította Farkas Edith. Az alapító munkában fő támogatója Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök volt. Segítették munkáját: Pálffy Pálné, a magyar caritas-mozgalom alapítója, Konter Károly prelátus, Fr. Wilhelm Foerster zürichi egyetemi tanár, valamint Fischer-Colbrie Ágost kassai püspök.

A társulat kezdetben a patrónusi munka és a fogházmisszió terén fejtette ki tevékenységét.

Az anyaház Budára áthelyezésével 1911-ben indult meg a szociális iskola első évfolyama. Majd a munka kültagok szervezésével és hivatalos lap indításával folytatódott.

Ezzel kezdett fejlődni az országos szervezet, amely tagja volt a Nemzeti Katolikus Női Ligának. A katolikus társadalom leányait az Országos Missziós Ifjúsági Mozgalomba tömörítette, a falu asszonyait pedig az asszonyszövetségek révén támogatta. A II. világháborúig már 520 helyi csoportban végeztek szociális és karitatív munkát.

A lelki élet fejlesztését lelki napok, lelki gyakorlatok, Szentlélek-napok, és liturgikus előadások tartásával és szervezésével szolgálta a társulat. Emellett működtették a Liturgia Kegytárgy- és Könyvkiadót, valamint miseruha-készítéssel is foglalkoztak.

A missziós házak keretein belül a nőtársadalom szociális és karitatív segítségével foglalkoztak. Emellett missziós tevékenységet fejtettek ki kórházakban, szegényházakat, napközi otthonokat, árvaházakat vezettek, valamint munkásnőotthon, gyermekgondozónői, egyházközségi nővéri munkaköröket láttak el.

A Szociális Missziótársulat 1932-ben ideiglenes, 1941-ben végleges jóváhagyást nyert. Intézményeik, iskoláik több helyen működtek az országban. Ezek egyike volt az 1919-ben létesített Bethánia Otthon Szikszón, melyben gazdasszonyképző, általános iskola és árvaház működött. *(Kivonat az 1951. évi Katolikus Almanach-ból)*

Az óvoda épületének történetéről Ádám István írt: gróf Hunyadi Lászlóné, gróf Csáki Sarolta végrendeletében Szikszón lévő kastélyát 52 kat. hold földdel és szőlővel egy olyan társaságnak adományozta, amelyik hajlandó leányneveléssel foglalkozni, és tanítja a szikszói gyermekeket. A végrendeletnek megfelelően a kassai püspök közreműködésével előbb az Orsolya-rend apácái kapták meg az épületet.

1908-ban Dr. Fischer-Colbrie Ágost püspök a szikszói alapítványi kastély épületét a Szociális Missziótársulatnak adományozta, hogy anyaháznak használják és valamilyen szociális célt is megvalósítsanak. A missziós nővérek 1909. március 15-én vették birtokba a kastélyt.

A missziós nővér

Mindenkinek mindene legyen:

Só legyen az ízetlen világban,

Boldogság a síró árvaságban,

Vaj legyen az élet kenyéréen.

Mindenkinek mindene legyen:

Szívmotorban ő legyen az áram,

Új erő a jó felé futásban,

Minden embert felfelé vigyen.

Mindenkinek mindene legyen:

Szeme legyen vaksi bűnsötétnek,

Két kéz legyen kinyújtott tenyérnek,

Sok-sok kezet egymásba tegyen.

(ismeretlen missziós nővér verse)

Az intézmény nevében a Bethánia szó azt a bibliai történetet jelzi, amikor Jézus Bethániában vendégségben járt Mária és Márta házában. Ez a jelenet látható az óvoda épületéhez tartozó kápolna egyik ólomüveglakán.

„Útjuk közben betértek egy faluba. Egy Márta nevű asszony befogadta a házába. Mártának volt egy húga, Mária. Ez odaült az Úr lábához, és hallgatta szavait. Márta meg sűrűt-forgott, és végezte a háziasszonyi teendőket. Egyszer csak megállt, és így méltatlankodott: 'Uram, nem törődöl velem, hogy a húgom elnézi, hogy egyedül szolgáljak? Szólj neki, hogy segítsen nekem!' Az Úr azonban így válaszolt: 'Márta, Márta, sok mindenre van gondod, és sok minden nyugtalanít, de csak egy a szükséges. Mária a jobbik részt választotta, nem is veszti el soha.'” (Lk 10,38--42).

Az óvoda bemutatása

Településünkön, Szikszón, 1995-ben az oktatási intézmények jelentős átszervezésen mentek keresztül. Intézmények szűntek meg, újak alakultak. Ez történt a Bethánia Óvodával is, melynek épületében 1995 előtt az Önkormányzati Óvoda III. tagépülete működött.

1995. augusztus 1-jével adták vissza az óvodát az egyházi, ill. szerzetesrendi fennhatóságnak, a Szociális Missziótársulat nővéreinek. A társulat lett óvodánk fenntartója.

A nővérek külső jelszava „Egység, hűség, fegyelem” volt. Ezt szem előtt tartva igyekszünk mi is lelkületünkben, mindennapi munkánkban követni a Szociális Missziótársulat szellemiségét, szeretetben és szeretettel élni és dolgozni.

Az óvoda szervezete

Férőhelyek száma:	100 fő (2020.05.25)
Csoportok száma:	4 vegyes életkorú csoport működik ▪ Szivárvány csoport ▪ Csillagfény csoport ▪ Napsugár csoport ▪ Kisvirág csoport
Óvodapedagógusok:	9 fő (az intézményvezetővel együtt)
Pedagógiai asszisztens:	1 fő
Dajka:	4 fő
Óvodatitkár:	1 fő
Gazdasági vezető:	1 fő
Konyhalány:	2 fő (4-4 órában)
Karbantartó-kertész:	1 fő

Óvodánk az 1995/96-os tanévben 2 csoporttal indult. Az 1997/98-as tanévben 1 csoporttal bővült. Ekkor a férőhelyek száma is bővült 50-ről 70-re.

2000-ben az óvodai csoportok száma nem változott, de a férőhelyek száma 90-re bővült. 2011-ben óvodánk újjáépült így a férőhelyünk 95 fő lett (4 csoport).

Majd 2020.05.25-től 100 fő férőhelyre bővült intézményünk.

Immár 30 éve működő intézményünkben a kezdetek óta sajátos pedagógiai arculatra, családi, szeretetteljes légkör kialakítására törekedtünk. Ezt a munkát szeretnénk a jövőben is folytatni.

Törvényi háttér

Törvények:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 363/2012 (XII. 17.) Korm. rendelet 1. mell. III.
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet
- 26/1997. (IX.3.) NM rendelet
- 2023. évi LII. törvény „a pedagógusok új életpályájáról”
- A Kormány rendelete a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

Rendeletek

- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről
- 18/2024. (IV.4) BM rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről
- (Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához)
- A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról (módosítások) 137/2018. (VII.25.) legújabb módosítás: 77/2025 (IV.15.) Korm. rendelete az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról szóló módosítás
- 401/2023. (VIII.30) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 2024/2025. tanév rendjéről szóló 32/2024.(VIII.8.) BM rendelet (a továbbiakban: tanév rendje 1.§ a), 7. § (1)-(3)

1.Bevezetés

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvodai intézmények ebben kiegészítő, esetenként hátrány csökkentő szerepet töltenek be. A Szociális Missziótársulat Bethánia Napköziotthonos Óvodájának nevelési koncepciója az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával harmonizálva a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik. A gyermeket megillető jogai tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Különleges védelem és szeretetteljes gondoskodás illeti meg az óvodás gyermeket, mint egy fejlődő személyiséget.

Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első hitbeli és vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból adódóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek, óvodapedagógusok és a nevelő munkát segítők életpéldájából tapasztalja meg a Jó Isten szeretetét.

Mindezek ismeretében készítettük el óvodánk Pedagógiai Programját.

Megosztott gondolatok a keresztény nevelésről:

A keresztény nevelés alapja a Biblia, melyben Isten így szólt: „Teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra” (*Ter 1,26*) – így is van, hiszen minden ember Isten képmása.

„A gyermek öröm, reménység, Isten ajándéka.” Bármilyen kicsi is a gyermek, mindig korának, fejlődési szakaszainak megfelelő emberke, és mint minden embernek, sérthetetlen és csodálatos méltósága van.

Az ember nyitott a végtelenre, egyszeri és megismételhetetlen személy.

„Az ember születésétől kezdve a teremtett világ korlátjain belül él, de belső erőinél fogva természetfeletti életrevaló alkalmasságot magában hordozó felsőbbrendű lény.” (*Nagy Lajos: A katolikus keresztény szellem*)

Élete kezdetétől különböző fejlődési szakaszain keresztül felmutatja azokat a fejlődési szakaszokat, érvényesülni akaró készségeket, képességeket, amelyek lassan öntudatra ébresztik.

Fejlődése során tapasztalja meg önmagát, a többi embert és természeti környezetét. Fokozatosan – öntudatra ébredése során – fedezi fel személyi szabadságát, s az ezzel járó felelősségvállalást. Testi, lelki szellemi fejlődése tárja fel élete értelmét és célját: egyéni,

istentől kapott ajándékainak kifejlesztését embertársai javára, s ezáltal isten szeretetének felragyogását a teremtet világ számára.

„A régi ember a gyermeket Isten áldásának tekintette, s hitében a kisgyermek Isten tenyerén él: általa, vele a teremtő és igazító törvény mutatja meg magát.”

„A keresztény ember számára a gyermek Isten ajándéka, az élet folyamatosságának láncszeme.

Az Isten adta természeti és erkölcsi törvény szerint lép az életbe, és az Isten adta törvények szerint kell belőle embert fejleszteni.

Érték, mert fejlődő életbimbó, érték, mert Istentől származik, érték, mert halhatatlan lélek lakik benne”. (Marczell Mihály)

A keresztény ember ÁLDÁS-ként éli meg a GYERMEK-et, ezért a várandós édesanyját is ÁLDOTT állapotúnak tartja. Az igaz hittel áldott ember számára a gyermek a jövő élet hordozója, belőle bontakozik ki az ÚJ ÉLET.

A gyermek a jövő számára bontakozó élet, melynek egy része jól látható: „Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan”. (Saint-Exupéry: *A kis herceg*)

A lélek rejtett életerőinek megismerésével a gyermekben lappangó hajlamokat fel kell kelteni.

„Ebben a keltegető munkában helye van a magvetésnek és a gyomlálásnak is!

A lélek tökéletes kifejlődése akkor valósul meg, ha új és új adatokkal gazdagodik a gyermek lelke, s feltárulnak a gyermek sajátosságai, személyisége kibontakozik.

Élete első éveiben a testi és lelki fejlődése szinte párhuzamos. A kívülről felé áramló elvárás, a szeretet, figyelem, öröm és béke kedvezően hat a saját ritmusa szerinti fejlődésére.

A gyermek fejlődése során az ismereteket, tapasztalatokat környezetéből szívja magába”.

A vele kapcsolatban lévő felnőtt feladata, hogy olyan környezetet teremtsen a gyermek köré, amely segíti érdeklődését, mozgatja belső kreativitását, s utat nyit Isten szavának: „Törvényemet belsejükbé helyezem, szívükbe írom be”. (Jeremiás 31.33)

1. 1. A katolikus köznevelési intézmények küldetése

A katolikus óvoda és iskola küldetése az Egyház missziós feladatába illeszkedik:

célja, hogy a gyermekeket a keresztény értékrendre nevelje, segítsen felelős, erkölcsös döntésekre képes személyiséggé válni, és fejlessze bennük az igazság keresésének, a tapasztalatok feldolgozásának készségét.

A II. Vatikáni Zsinat hangsúlyozza, hogy a nevelés elsődlegesen a család feladata, de ebben támogatnia kell a társadalomnak és az intézményeknek is. A pedagógusok szolgálata apostoli jellegű: a nevelés célja, hogy Krisztushoz vezesse a gyermeket, és hozzájáruljon a közjóhoz.

A katolikus köznevelési intézmények küldetése, hogy jelen legyenek a társadalomban, és biztosítsák a keresztény gondolkodás jelenlétét. Feladatuk az evangélium örömhírének továbbadása, valamint a gyermekek hitben, lelkiiségben való fejlődésének támogatása. A keresztény nevelés célja, hogy a gyermek Krisztust követő emberré váljon, hitét beépítve életébe.

A gyermek nem a szülő vagy pedagógus saját képére formálandó, hanem Istentől kapott egyediségének kibontakoztatása a feladat – ezt kell felismerni, támogatni, megvalósulásában segíteni.

A pedagógusoknak hiteles életpéldával kell nevelniük.

A nevelés feladata a gyermekekben rejlő lelki, szellemi és testi értékek kibontakoztatása, felelősségteljes életre való felkészítése.

1. 2. Az Egyház, nevelésre irányuló alapelvei

Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként, azokkal az eszközökkel él, amelyeket maga Jézus Krisztus bízott rá, de fölhasználja azokat az eszközöket is, amelyek különböző korokban és különféle kultúrákban alkalmasak arra, hogy természetfölötti céljához közelebb segítsék, és

előmozdítsák az emberi személy kibontakozását. Az Egyház azért hozza létre iskoláit, intézményeit, mert egészen különleges eszközt lát bennük a teljes ember kifejlődésére. (C.I.C. 794-795. kán.)

A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai közül különösen a *Gravissimum Educationis* Momentum kezdetű leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét, amikor azt írja: „Az egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek. A hívők számára át kell adni Krisztus életét és állandó szorgoskodással segíteni kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak.” (G. E. 3.)

A katolikus óvoda, iskola része az Egyház üdvöztető küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén. Az Egyház a katolikus óvoda, iskola által, mely föl kínálja korunk embereinek a maga nevelési elgondolását, sajátos módon részt vállal a kulturális párbeszédben, s ezzel elősegíti a valóságos fejlődést, amely az ember teljes kibontakozásához vezet.

Amikor a katolikus nevelésről szövelünk – Jézus által adott küldetésről van szó – szükséges megfontolni:

- a Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetést;
- az Egyházi törvénykönyv rendelkezéseit;
- a zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat.

1. 3. Az óvodai pedagógia alapelvei

„Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia; az egyenlő hozzáférés biztosításával; a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - gondoskodás és különleges védelem illeti meg; a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak”. (Kt. 137/1996. VIII.28.)

A cél olyan közösségek létrehozása, melyekben a túlcserdülő szeretet célja a gyermekek felemelése, nevelése. Az ilyen intézmény „megteremti az evangéliumi szabadság

és szeretet légkörét, segíti a fiatalokat abban, hogy személyiségük kibontakoztatásával együtt növekedjék bennük az új teremtmény, amellyé a keresztségben lettek”. (G. E. 8.)

Az Egyház úgy fejt ki a maga küldetését, hogy eszközeit az idők változó körülményeihez és az emberi nem új meg új szükségleteihez alkalmazza. (*Gaudium et Spes* 4.)

2. Óvodánk sajátos jellege –Gyermekkép, óvodakép

2.1.Az óvoda célja és feladatrendszere

A mi óvodánk jellegét a családi nevelést kiegészítve a KATOLIKUS NEVELÉS határozza meg. Nevelő munkánkban fontos szerep jut – a település sajátosságaiból adódóan – a népi kultúra ápolásának, a hagyományok őrzésének és átadásának óvodás gyermekeink életkori sajátosságainak megfelelően.

Egy katolikus óvoda nem attól katolikus, hogy ez a nevében szerepel, hogy az intézmény külsőségeiben megkülönböztethető vallásos jegyeket visel. Egy óvodát a vallásos nevelés, a keresztény értékek közvetítése tesz katolikussá. A nevelésnek ez a keresztényi szelleme finomítja az erkölcsi és közösségi érzést, biztonságot ad, elviselhetővé teszi a csalódásokat, eloszlatja a félelem és a szorongás érzését.

A hívő nevelési szemlélet középpontjában a SZERETET áll. A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.

Fontos tényező a katolikus nevelésben az érzelmi biztonság, a derűs, oldott légkör, a jó közérzet, a nyugalom, az érzelmi kiegyensúlyozottság.

A pedagógiai intézkedések a gyermekek személyiségéhez igazodnak.

Az óvodai nevelés feladatai, az óvodai élet tevékenységformái alapvetően egyeznek minden más (önkormányzati fenntartású, alapítványi) óvodával. A katolikus óvoda egész napja is a szabad játék, a munka, a „tanulás” jegyében telik igazodva a gyermekek egyéni képességeihez, átítatva egy sajátos világszemlélettel és értékrendszerrel.

A „szemüveg” – amin keresztül látják, láthatják a katolikus óvodában a világot – más. Ezért sajátos feladatai is vannak az óvodának.

A mi katolikus óvodánkban is a teljes emberi személyiség kifejlődése a célja. A személyiség kibontakoztatása lényeg, és az, hogy kiegyensúlyozott, érzelmek gazdag, érdeklődő és boldog legyen a gyermek.

A mi óvodánk – hitünk szerint – nem csak nevében, külső jegyeiben katolikus, hanem azért, mert – más-más fokon – de az óvodai közösség minden tagja osztozik a keresztény világszemléletben. Az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé, és – egyúttal – végső céljává.

Nevelésünkben arra törekszünk, hogy a gyermekek szeretetben, szeretet által megtanuljanak kapni és adni, másokkal törődni. Mindig közösen ünneplünk. A csoportok között is szoros érzelmi kapcsolat kialakítására törekszünk. Ezeket a kapcsolatokat közös élményekkel, játékkal erősítjük.

Az óvoda dolgozói tudatában vannak annak, hogy keresztény értékeket közvetítenek. Célunk a hívő kapcsolat kialakítása, mert „Krisztusban minden érték elnyeri teljességét”.

Bár az óvodás gyermek a nap nagy részét a nevelő intézményben tölti, egyéniségét alapvetően a szüleivel, testvéreivel, családtagjaival megélt órák milyensége határozza meg.

Nevelésünk fókuszában ezért a Szent család példája áll.

A gyermekeken az óvodapedagógus, a közösség formál, alakít, de alapvetően otthon dől el minden. Az óvoda feladata, hogy pótolja azt, amit az otthon nem vagy hiányosan ad meg.

Óvodánk a családi szellemre épít. Módszerünk a prevenció, melynek belső tartalma a szeretet és a bizalom: „a nevelés a szív dolga”. (*Don Bosco*)

Mindezek megkívánják a nevelő állandó jelenlétét, és a feltétel nélküli szeretettel teljes, boldog légkört, hiszen ezek biztosítják a gyermekek sokoldalú és harmonikus fejlődését.

Az igazi jelenlét közös tevékenységekre, játékokra, párbeszédre motivál.

Ezeket keresztül tapasztalja meg minden gyermek a saját személyére irányuló tiszteletet, elfogadást, szeretetet és megbecsülést.

A keresztény értékrend szerint történő nevelés mellett óvodánkban fontosnak tartjuk a magyar kultúrából való merítést, a hagyományőrzést és -ápolást. Célunk, hogy ezeket átörökítsük a gyermekek tárgyi, szellemi és lelki világába, az életkori sajátosságaiknak megfelelően.

Óvodánk – a többi katolikus oktatási-nevelési intézményhez hasonlóan – az egyház kis része, s ezáltal átlépi saját népének határait. A gyermekeket arra neveljük, hogy minden

ember testvér, ezáltal segítjük a másság elfogadását, a kisebbségi önazonosság érvényesülését, erősödését, megteremtjük az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Szeretnénk megőrizni örökségeinket és értékeinket külső és belső szépségeinket, hogy óvodánk a jövőben is az „örömhír” (evangélium) szellemét a szeretet légkörét sugározza és közvetítse az intézmény elhivatott dolgozói által.

2.2. Nevelési célunk

A katolikus óvoda a katolikus közoktatási, köznevelési része, legalsóbb láncszeme. Szakmailag önálló intézmény, a családi nevelés kiegészítője a gyermek 3 éves korától az iskolába lépésig. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő, hátrányt csökkentő funkció.

Az óvodai nevelés célja az, hogy az óvodás gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését a gyermeki személyiség kibontakozását elősegítse, az életkori, és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem érési jellemzőinek figyelembevételével, ideértve: a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is amennyire jelen intézményi helyzetünk engedi (Alapító Okirat).

Elszeretnénk érni, hogy a gyermekek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként az óvodáskor végére elérjék az iskolai munkához szükséges testi, -lelki és szociális fejlettséget.

A keresztény nevelésünk célja a hit ébresztése és fejlesztése a hit felé növelés az egész személyiség gazdagítása. Képessé váljon majd az elkötelezett döntésre a felnőtt, keresztény életre. Aktív tagja legyen keresztény közösségének és így tudjon eljutni végső céljához, az üdvösséghez az Istennel való végső közösséghez.

A keresztény tanítás szerint szem előtt tartjuk, hogy a személyiség testi, szellemi, lelki egység. Emberi méltóságunk alapja a teremtettség, hogy Isten képmásai vagyunk, szabadakaratúak rendelkezünk és Isten lelke lakik bennünk. Négy tényező játszik szerepet a személyiség kibontakoztatásában: a velünk született adottságok, a környezeti hatások, a szabad akarat és az isteni kegyelem. A teremtő öröktől fogva ismer minden embert. Szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyet a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik felelősek a gyermekekért. Ez a szülőnek, pedagógusnak a feladata kifürkészni feltárni a gyermekben.

2.2. Gyermekképünk

Az Istenképiség és Istengyermekség az emberi méltóság alapja (Ter 1.26.-31). A gyermek a Szentírás szerint Isten ajándéka, gyümölcs, jutalom, ékesség. Isten a szüleire és nevelőire bízta, hogy segítség őt növekedni szeretetben és igazságban. Az evangéliumi nevelés célját így értelmezi Gyökössy Endre:

A gyermeket neveljük arra, hogy:

- Tudjon szeretni, mert jó az ami szeretetben valósul meg
- Tudjon másokért élni
- Legyen olyan belső mértéke, (lelkiismerete) amely szabaddá teszi, hogy szolgáljon módon ne azt tegye, amit „mindenki: ha az nincs összhangba önmagával”.
- Ne féljen azt cselekedni, amire az ige és a lélek indítja.
- Tudjon és merjen csodálkozni ott ahol mások közömbösek.
- Gondolkodjon akkor is, amikor a legtöbb ember csak utánozza a másikat.
- Nyitott tudjon maradni akkor is amikor mások becsukódnak.
- Tudja megkülönböztetni a lényegest a lényegtelenről, az értékest az értéktelenről.

Az óvodánkba folyó nevelés gyermekközpontú. A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára a hátrányok csökkenését (az Alapító Okiratunk meghatározott keretei között, mert nem tartalmazza az SNI gyerekek ellátását). Óvodánk közvetetten segít az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését és környezettudatos magatartás kialakulását.

2.3. Óvodaképünk

A kisgyermek nevelésének elsődleges színtere a család az óvodai nevelésünk elsődleges színtere a család, óvodai nevelésünk a családi nevelés kiegészítője. Az óvoda a gyermekért van, mert a gyermekek érdeke „mindennek fellett áll”. Ez a korosztály életkori sajátosságaiból fakadóan nagyon kiszolgáltatott. Ezért őt, őket, mind fejlődő személyiséget, gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Alapvető követelmény a kisgyermek emberi

méltóságának, jogainak biztosítása, a testi-lelki szellemi szükségleteinek kielégítése az óvodai nevelés teljes eszköztárával. A Szociális Missziótársulat a Kedves Nővérek példája nyomán tanulságot kell tennünk lelkiségükről, az önfeláldozó szeretetről, a gyengék, a kiszolgáltatottak védelmében a hétköznapiakban is.

Az óvodás gyermekre jellemző szükségletek:

- szabad játék iránti igény

- mozgásigény, biológiai, fiziológiai szükségletek
- érzelmi biztonság
- szeretet igény
- szociális szükségletek, társigény, barátkozás
- dicséret, elismerés utáni vágy
- kíváncsiság, tudásvár
- esztétikum iránti igény
- alkotás vagy a felfedezés vágya
- az önkifejezés igénye
- szabadságvágy

Az óvodai nevelésünkben alapelv:

- A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
- A gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását lehetővé teszi a nevelés segíti személyiségfejlődését
- A pedagógiai intézkedések melyeket az óvodai nevelésben alkalmazunk a gyermekek személyiségéhez kell igazodniuk
- A nevelés biztosítja az óvodás gyermek számára a szabad és szervezett játékot ezeken a tevékenységeken keresztül lehetővé teszi és segíti is a gyermek személyiségfejlődését és egyéni képességeiknek kibontakoztatását.
- Biztosítja az átmenet időszakában (lassan) a fejlesztés lehetőségeit, amelyben iskolássá szocializálódik.
- A nemzeti kisebbséghez tartozó gyermekek önazonosságát meg kell őrizni

A keresztény óvónő személyisége

Az óvodapedagógus a kulcsszereplője a z óvodai nevelőmunkának, akinek jelenléte állandó és

küldetése van folyamatosan a családok felé. Ilyen intézményben különösen nagy az óvodapedagógus felelősége mert keresztény közösségben neveli a gyermekeket. Elkötelezett keresztényé kell válnunk, tisztában kell lennünk a keresztény embereszménnyel a végső céllal az üdvösséghez. Csak az élő hitű elkötelezett keresztény pedagógus képes a hitre nevelni a gyerekeket, így vallási életük, vallásosságuk nem magán ügy. A gyermekekhez fűződő viszonyunkat a jóakarátú, okos szeretet jellemeze, mely elvárást, támaszt, fegyelmezz, de ha szükséges vigasztal és megbocsát. Az óvónő elfogadó, segítő-támogató attitűdje mintát jelent a szülőknek, munkatársaknak, gyerekeknek. Keresztény erkölcsi mintát kell mutatnunk a ránk bízottoknak és a szülőknek is. Legyen lelkiismeretes a nevelő munkánk. Jellemezen bennünket az igazmondás, igazságosság, önfegyelem, tisztelet teljes beszéd, visszafogott öltözködés.

A dajka szerepe az óvodai nevelésben

A dajkanéni egyike az óvodásokat gondozó, nevelő, felnőtteknek magatartásával, beszédstílusával, öltözködésével, de egész lényével hatást gyakorol a gyermekre. Ismerje az óvodánk, és az adott óvoda csoport óvónőinek nevelési célját, feladatát, módszereit, eszközeit és törekedjünk arra, hogy a pedagógiai munka közvetlen segítőjévé váljon. Munkáját össze kell hangolnia az óvodapedagógusával, a nevelési folyamattal, a napirenddel a hetirenddel a különböző gyermektevékenységekkel. A dajka is a keresztény érték rendet tartsa szem előtt és a gyermekekhez, szülőkhöz való viszonyát a keresztény szeretet jellemeze. Ajánlott továbbképzéseik a dajkanéniknek is vannak intézményen belül és kívül is. Munkavédelmi, balesetvédelmi oktatás, HCCP rendszer és Budapesten a KAPI által szervezett évenkénti dajkatalálkozó.

Az óvoda tárgyi környezete:

Környezetünk tárgyi feltételei jelentősen, befolyásolják a gondozás, nevelés színvonalának hatékonyságát. A katolikus óvodában már az óvodakapunál de az ajtón belépőt is már a tisztaság, rend derűs, esztétikus környezet kell, hogy fogadja. A magyar zászló, magyar címer, virág a keresztény jelképek, a természetes anyagból készült adott évszakra kitett rendezett figyelemfelhívó szoboralkotások, faliújság. Ezek a kitett dolgok mind azt sugallják, hogy örömmel és szeretettel fogadjuk az ideérkező gyermekeket szülőket és vendégeket egyaránt.

Mi a jóra, szépre, az igazra hívjuk őket. Közös őszinte együttműködésre törekszünk és szeretnénk bizalmukat elnyerni. A gyermekek öltözőit úgy alakítottuk ki a folyosókon, hogy minden gyermek számára megfelelő, ízléses, kerámiából készült jelekkel jelöltük a beépített szekrényeken a külön-külön öltözőszekrényt. Kényelmesen öltözhetnek, rendben tudják ruháikat tartani. A nagy és hosszú folyosónak, ahol öltöznek a gyerekek ezeknek a helyiségeknek a legszebb díszei a gyermekek gyönyörű munkái a zöld növényzet a virágok, illetve az esztétikus ablakdíszek évszaknak megfelelően. A csoportszobák, öltöző berendezését úgy alakítottuk ki, hogy elsősorban ne legyen balesetveszélyes de figyelembe vettük a gyerekek életkori sajátosságait, a gyermekekre jellemző méreteket. Minden csoportban fából készült galériával növeltük a tereket. Minden csoportszobában van építőszőnyeg, játéktároló polcok, szekrények, játszósarkokat, kézművessarkokat alakítottunk ki. A szerepjátékokhoz használt kellékeknek minden csoportban van ládája, fogas tartója. Tudatosan állítjuk össze és tervszerűen bővítjük a csoportok játékkészleteit, a különböző fejlesztési területeknek megfelelően. A faldekorációt „imafalat” úgy helyezzük el, hogy mind a gyermekek szemmagaságához közelítsen. A munkadobozaikat is könnyen elérhető helyre tesszük, amibe a rajzaikat, vagy egyéb alkotásaikat melyeket a nap folyamán készítettek. Növényeket igen, de állatokat, halakat, terráriumot nem tartunk a csoportszobában. Amikor lehetséges élménysétára megyünk inkább a gyerekekkel pl: patakpart, baromfiudvar. Minden csoportszobának része egy „nyugalmasabb” helyen fából készült kis imafal meg polc, ami körül a mindennapi „csendes percek” töltjük. Egyszerű a díszítése: gyertya, virág, kép és az évszaknak és az egyházi évnek megfelelő színű textília. Arra törekszünk, hogy minden csoportszobának ez a helye a kis imafal „nagyon egyszerű, szép és esztétikus legyen. Rácsodálkozást, áhítatott árásszon és Jézus jelenlétére emlékeztessen. Az óvodánk udvara, valaha egy nagy kastélykert volt, alkalmassá tettük arra, hogy kedvező időjárás esetén a gyermekek, ha lehet a nap nagy részét a szabadba töltsék. Felosztottuk a területét parkra és játszóudvarra de a terület mindkét részét használjuk a gyerekekkel. A parkban van egy százéves tölgyfa, őshonos növények. 2025 évben volt óvodánk harminc éves a Szociális Missziótársulat Kedves Nővéreinek fenntartása alatt és tervezzük harminc darab fát és díszcserjét elültetni (ami megengedett a gyermekek mellett, nem mérgező, nem szúrós) és ötven darab levendula tövet a gyógynövénykertjeinkben. Tesszük ezt az egészséges környezettért a harmincéves jubileumunkért a hasznosságért nem utolsó sorban a szépségéért, hogy a „kastély” udvarra is egyszer majd meséljen az utókornak, mint ahogyan mesél a mai napig is a mi közösségünknek és a fenntartó kedves nővéreknek. A kastélykert

játsszóudvarának részén különböző minőségű talajborítású részek vannak: pázsit a legtöbb, homok, beton, virágoskert, gyógynövényeskertek és homokozók. A gyermekek játécai fából készültek a folyamatos karbantartásáról gondoskodunk. Vannak mászókaínk, hintáink (fészekhinta, mérleghinták, hagyományos hinták, lovacska, vonat, hajó és padok). Biztonságukat állandó ellenőrzésbe tartjuk. Hivatalos személlyel írásban is rögzítjük a játszótéri eszközök biztonságát az esetleges balesetveszély elkerülése végett.

3. Az óvodai nevelés feladatai

3.1. Az óvodai nevelés általános feladatai

Katolikus óvodában alapvető feladatunknak tekintjük a gyermekek testi, lelki és szellemi szükségleteinek kielégítését a közösségi életre történő felkészítést, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlődésének elősegítését melynek kereteit az Alapító Okiratunk tartalmazza.

- Az egészséges életmód alakítása
- Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.
- Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- Az erkölcsi nevelés, esztétikai nevelés
- Keresztény hitre nevelés

3.2. Az egészséges életmód alakítása

Az egészség olyan adottság, amely által az emberi szervezet tökéletesen működik. A test és a lélek két egyenértékű alkotó eleme az embernek. Sem a test kultusza, sem megvetése nem fogadható el a keresztény vallás szerint.

Célunk:

Az egészséges életmódra való nevelésnek védő és fejlesztő hatásokkal kell biztosítania, hogy egészséges maradjon a gyermek. A testi nevelés azt a célt szolgálja, hogy a gyermek tanulja meg, hogyan vigyázzon az egészségére, örömet találjon a test edzésben, izomzata megerősödjön és az akarat erejével próbálja megszerezni teste felett az uralmat.

Feladatai:

A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése (testápolás, táplálkozás, öltözködés, alvás, pihenés, helyes életritmus).

Különleges figyelmet fordítunk az ételallergiás-, diabéteszes gyerekekre.

- Mozgásigényük kielégítése, testképességeik fejlődésének segítése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás, fejlődésének elősegítése
- A mozgásigény figyelembevételével folyamatos, napi testedzés, testnevelés, prevenció
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- Egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- A környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások környezettudatos magatartás alakítása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával, speciális gondozó, prevenciós, és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A helyes életritmus gondozás központi kérdése. Életvezetési készségek vezetése amelyek szükségesek a probléma megoldáshoz a rugalmas alkalmazkodó képességhez a nehézségek leküzdéséhez a mérlegelő gondolkodáshoz és a hatékony kommunikációhoz. A gyermekek életkorának megfelelő, párhuzamos tevékenységek végzését lehetővé tevő optimális életritmus kialakítására törekszünk a napirendben is. A rendszeresen végzett tevékenységek visszahatnak az életfolyamatokra és így tudunk nyugodt kiegyensúlyozott légkört teremteni. Az óvodai felvétel során a gyermekről anamnézist készítünk. A kapott adatokból kiindulva megismerjük az egyéni sajátosságokat és megkezdjük a testi szükséglet kiegészítését és fejlesztő munkánkat. Az egészséges fejlődés egyik feltétele a helyes táplálkozás. Biztosítjuk a változatos, fehérjedús, vitamindús ételleket, a folyadék pótlást napi szinten többször is. Jó kapcsolatot ápolunk a helyi főzőkonyhával, ahonnan a napi háromszori étkezésünket kapjuk. A gyümölcsök, vessző zöldségek fogyasztását előtérbe helyezzük a szülők segítségével „Vitaminnapok, beiktatásával”. Az egészségügyi szokásoknak a helyes testápolás válnon igényévé a gyerekeknek. Az óvoda és a család szokásait összehangolva segítjük ezek kialakítását. Személyes példaadással, következetes oktatással, ellenőrzéssel, meggyőzéssel a helyes testápolásra, szájbörlítésre, fogmosásra, orrfújásra, hajápolásra tanítjuk őket. Megteremtjük ennek feltételeit, hogy a gyermek egyre önállóbban végezhesse ezeket a teendőket. Az időjárásnak megfelelő öltözködés védi a gyermeket. Mi a réteges öltözködést javasoljuk a szülőknek. Felhívjuk a figyelmet arra is, hogy a gyermek öltözete legyen mindig tiszta, szerény, egyszerű és kényelmes, amely nem gátolja őket a szabadmozgásban. Vannak

alkalmak (pl: néptánc) amikor elvárjuk a kislányoktól a szoknya használatát. A gyermek alvásigényének egy részét az óvodában tudja le. Megfelelő időt, helyet tiszta levegőt biztosítunk a pihenéshez. Megfelelő óvodai ágyakat és ágyneműt, mely utóbbi mosásáról és a gyerekek törölközőjének használatáról, az az tisztán tartásáról az óvoda gondoskodik. A kevesebb alvás igényű gyerekeknél lehetővé tesszük a csendes fekvést a mesés könyv nézegetését. Az óvodások mozgása egyre ügyesebb, egyre rendezettebbé válik a 4-5 éves korban kialakuló alakváltozás, hirtelen növekedés okozhat hanyagtartást. Ezt prevenciók fejlesztő tornákkal és a mozgásigény kielégítésével próbáljuk megelőzni. A lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyerekek lábizomzatát javítjuk. A nagycsoportos korosztályú gyerekek számára heti egy úszás lehetőségünk van a helyi uszodában. Az óvodai mindennapok fontos eleme a mozgás. Próbálunk több időt szabadban tölteni, ahol szerevezett mozgás tevékenységekkel (torna, futás) rövidebb-hosszabb sétákkal, kirándulással hozzájárulunk mozgási igényük kielégítésére egészségük védelméhez, edzéséhez, mert a gyermekek legfontosabb fejlesztési tere az udvar. A tornateremben is szívesen mozognak, játszanak a gyerekek, a különböző sporteszközöket is igyekszünk beszerezni szülői segítségével és az életkoruknak megfelelően. A több funkciót (szabadjáték, étkezés, alvás stb...) betöltő csoportszobákat a nevelési, fejlesztési, feladatok megvalósításának figyelembevételével szépen, esztétikusan rendezzük be. A kedves, barátságos csoportszoba ízlésközvetítő de fontos a gyermek jó közérzetének biztosítása miatt is. A gyermekmosdókban megfelelő számú, méretű és tisztaságú tárgyak segítik a szükségletek kielégítéseit. Az egészséges környezet fontos elemei tisztaság, megfelelő hőmérséklet, világítás, rend, szellőzés stb...Az óvadás gyermek veszélyérzete még nem alakult ki ezért a felnőttek fokozott felügyeletére van szükség, de van, hogy tiltással is kell élnünk a balesetveszély elkerülése érdekében. A környezetünk védelmére már a kicsiket is tanítani kell. Az óvodai élet mintával szolgál a környezettel való harmonikus együttélésre. A környezet megbecsülése, tisztántartása, növény és állatvédelem, hulladékok szelektív összegyűjtése. Tudatosítjuk bennük a természetes anyagok használatának környezet és egészség kímélő szerepét. Több éves kapcsolat köt össze bennünket a Miskolc város Zöld Kapcsolt Egyesületével.

(környezetvédelem, fenntarthatóság)

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A testápolási szokásoknak megfelelően, a gyermekek rendszeresen teljesen önállóan felszólítás nélkül tisztálkodnak.
- Az eszközökre vigyáznak a helyükre teszik azokat

- A zsebkendőt önállóan használják, köhögéskor, tüsszentéskor egyaránt.
- Esztétikusan terítenek, a kulturált étkezési szokásokat, szabályokat betartják
- Önállóan tudnak vizet önteni a kancsóból
- Helyesen használják az evőeszközöket
- Teljesen önállóan öltözködnek a hőmérsékletnek megfelelően
- Rendet tartanak az öltöző szekrényükbe, a ruhákkal gondosan bánnak.
- Környezetüket, saját külsőjüket igyekeznek rendbe tartani, étkezéskor a tevékenységek ideje alatt az asztalnál egyenes háttal, helyes testtartással ülnek.
- A környezetvédelmi nevelés eredményeképpen megbecsüléssel, tisztelettel megfelelő indíttatással fordulnak természeti környezetük a teremtet világ felé.

3.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az érzélem a környezet és más személyek által kiváltott tudatállapot bennünk. Az érzelmek összekötő szerepet töltenek be az értelem, az ösztön, a tudattalan világ között, ezért fontos már kisgyerekkorban is a nemes érzelmek kiművelése. A keresztény szeretet mértéke – önmagunk szeretete. Az érzelmekre nem elég buzdítani, de ki is kell váltani azokat. Nem lehetünk személyválogatók sem, hiszen minden ember Isten képmása és Krisztus megváltottja. Szem előtt kell tartanunk, hogy a teremtés és megváltás rendjében három alapvető közösség létezik: a család, a társadalmi közösség és az üdvösség rendjében az Egyház.

Célunk:

- A gyerekekben a nemes érzelmek kiművelése. – Jeles napok: Assisi Szent Ferenc, Szent Márton, Szent Erzsébet példája nyomán, az önzetlenség, a segítőkészség, az együttérzés.
- Egymás között és a felnőttekkel való viszonyukat is a szeretet érzelmei jellemezzék: a bizalom, a türelem, megértés, egymásra figyelés, a nagylelkűség.
- A 3-7 éves gyerekek jussanak el a pusztá együttlétől a együvé tartozásig, az együttműködésig. (erkölcsi tulajdonságok)
- Jó közösségek kialakítása az egyes csoportokban, és az egész óvodában is.
- Az egyes gyermekek „énképe” differenciálódjon, „éntudatuk” megerősödjön.
- A szocializáció elősegítése.

- HH és HHH gyerekek nehezen szocializálható, valamint kiemelkedő képességű gyermekek elfogadó szeretete.
- Az óvoda a gyermek nyitottágára épít és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldre, családra és akár egyházközséghez való kötődés alapja, hogy rátudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben a jóra és szépre mind azok megbecsülésére.
- Óvodánk egyébként ökumenikusan működik, nyitottak vagyunk azok felé, akik a katolikus nevelési értékeket el tudják fogadni.

Feladataink:

- Példamutató, ösztönző, elfogadó magatartásunkkal mutassunk példát egyszerűség, alázatosság, szerénység.
- Érzelmi biztonságot nyújtó légkört teremtsünk óvodánkban, ami szeretetteljes, családi, elfogadó, örömteli.
- Alakítsunk ki pozitív érzelmi kapcsolatot felnőtt és gyermek, gyermek és gyermek, felnőtt és felnőtt viszonylatában is.
- Állítsunk közös célokat a gyermekközösség elé.
- Szervezzünk közös programot, ünnepléseket a csoportok között a Bethánia Szeretetotthonnal, a Szent Márton Katolikus Általános Iskola és Gimnáziummal.
- Alakítsunk ki az egyes csoportok és az óvoda életét szabályozó szokásrendszert, törekedjünk az értelmes fegyelemre.
- Az egyes gyermekek aktivitásának, önállóságának, kommunikációs képességeinek fejlesztése a „barátokozás” elősegítése.
- Kiemelt feladatunk ezen a területen: a szocializáció, a társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőségek elfogadására és tiszteletére nevelés.
- Érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében (Alapító Okiratban) az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Megemlékezések, ünnepek:

Minden katolikus óvoda feladata, hogy megtanítsa a gyermekeket – és rajtuk keresztül a családokat – a lélekből fakadó ünneplésre, megemlékezésre, hagyományteremtésre, ahol a hangsúly nem az anyagi javakat tükröző külsőségeken van.

Fontos, hogy a gyermekekkel életkoruknak megfelelő szinten tanítsuk meg az ünnepek tartalmát (történelmi múlt, bibliai történetek, szentek élete).

Törekedni kell az ismeretek komplex és élményközpontú feldolgozására, hiszen a gyermekekben az ismeretek, annál jobban rögzülnek, minél sokoldalúbban élik azokat át (Még akkor is ha a „mezővárosi” településéből az „iparosodás” településébe is kezdett lépni).

Lakóhelyünk hagyományainak megismertetésével, a település univerzális értékeivel történő rendszeres „találkozással” alapozzuk meg a kicsik lokálpatriotizmusát.

Felelősségteljesen kell megtervezni és megszervezni jeles napjaink évről évre visszatérő ünneplését.

Ezáltal várható, hogy az ünnepek hagyománnyá válnak, s így erősítik az óvodai közösség egészének keresztény- és magyarságtudatát, megerősítik gyökereinket.

A hagyományteremtés keresztény vonatkozásban gazdag lehetőséget nyújt. Ennek kialakítása mindannyiunk felelőssége és kötelessége.

Sokféle lehetőséget biztosítunk ahhoz, hogy óvodai életünk önmegvalósító élményszerző tevékenységekben, a hit felé növekedve, erősödve teljessédjék ki. Törekszünk a szeretetteljes, nyugodt légkör biztosítására.

Egyik legfőbb célunk, hogy óvodánk pedagógiai és szakmai célkitűzéseit egyre magasabb szinten tudjuk megvalósítani. Ennek érdekében nyitottak vagyunk a folyamatos önképzésre, fejlődésre, újításokra. Figyelembe vesszük a társadalmi környezet változásait és csoportjaink igényeit.

Feladatainkat tervszerűen és tudatosan végezzük. Célunk az is, hogy a szülőkkel elfogadtassuk nevelési értékeinket: a hitre, reményre, szeretetre nevelést, a helyes önértékelést, az igazi értékek felismerését, a mások felé való nyitottságot.

Alkalmazotti közösségünk elkötelezett a vallásos szellemű óvodai nevelés iránt.

Előtérbe helyezzük a katolikus nevelés Katolikus Egyház által meghatározott elveit, elvárásait és feladatait.

Ünnepeink, jeles napjaink rendje:

1. Az óvoda hivatalos eseményei:

- tanév eleji szentmise (Veni Sancte)
- tanév végi hálaadó szentmise (Te Deum)
- az előjáró atya és a nővérek köszöntése
- lelki délután, lelki nap (Angelika SM 2024-től)
- városi pedagógusnap

2. Az intézmény hagyományai:

- Termésáldás
- Szent Erzsébet nap
- Szent Márton nap

3. Az óvoda egyházi rendezvényei:

- Mária ünnep
- Szent Gellért nap (katolikus iskolák, óvodák napja)
- Assisi Szent Ferenc napja
- Állatok világnapja
- Mindenszentek napja, Halottak napja (A helyi temetőben a nyugalomba helyezett SM nővérek sírhelyének látogatása.)
- Advent (gyertyagyújtások)
- Szent Miklós napja
- Karácsonyvárás (Élő Betlehem rendezése a város főterén az óvodásainkkal, a szülői közösséggel és a felsőzsolcai néptáncgyűttessel)
- Vízkereszt (Házszentelés)
- Gyertyaszentelő ünnepe (Hálaadás)
- Szent Balázs ünnepe („Balázs áldás”)
- Szent József nap („Apák napja”)
- Hamvazó szerda (Kezdetété veszi a Húsvét előtti böjti időszak)
- Húsvét várás (Kirándulással egybekötött tojáskeresés a gyerekekkel)
- Jó pásztor Kápolna ünnepe (SM nővérek)

- Pünkösd
- Templomunk Búcsúja (Szentháromság vasárnap)

4. Az intézmény hagyományos ünnepei:

- Hagyományörző játszóház (Családi nap)
- Név és születésnapok megünneplése
- Bethánia Szeretetotthon idős lakóinak meglátogatása
- Szent Márton iskolának karácsonyváro előadása a Jó pásztor Kápolnában a Bethánia Szeretetotthon lakóival együtt.
- Iskolalátogatás (Iskolanyitogató...)
- Farsang
- Apák napja (március)
- Anyák napja (május)
- „Bethánia napok”
- A nagycsoportosok búcsúja az óvodától (Szentháromság Római Katolikus templomban)
- Év végi hagyományos kirándulás a nagycsoportos gyerekekkel (Eger a visszatérő kirándulóhely-Főegyházmegye)
- Zöld napok : Víz világnapja (március 22.), Föld világnapja (április 22.), Környezetvédelmi világnap (június 5.).

5. Nemzeti ünnepek:

- október 23. (1956)
- március 15. (1848)

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- A gyermekek jól érzik magukat az óvodában, keresik a közös tevékenységeket, azokban aktívan részt vesznek, együttműködnek.
- Az eddig kialakult jó szokások igényükké válnak.
- Az adott tevékenység által megkívánt formákat elfogadják.
- A felnőttek és társaik mondandóját figyelmesen és türelmesen meghallgatják.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel, vigyáznak munkájuk eredményére.

- Örülnek a közösen elért sikereknek.
- Felajánlják segítségüket.
- A vállalt feladatokért felelősséget éreznek és kitartóan küzdenek a cél eléréséért.
- Vállalkoznak önálló véleményalkotásra.
- Bízhatnak társaikban, próbálkoznak a konfliktusok megoldásával.
- Együttérzést tudnak tanúsítani a társakkal és érdeklődnek egymás iránt.
- Képesek alkalmazkodni a többiekhez, toleránsan tudnak viselkedni.
- A csoportba, óvodába érkező vendégeket, de a társaikat is szeretettel köszöntik.
- Az alapvető metakommunikatív jelzéseket felfogják.
- Szociálisan is éretté válnak az iskolai életre.

3.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés megvalósítása

Az Egyház tanításában az értelemmel való kíváncsiság a bölcsességre való törekvés. A bölcsesség a hit és az élet okait kutatja, a lét átfogó magyarázata és megértése, amely az életformát is meghatározza. Isten közelségében élő ember helyes döntéseit jelenti.

Célunk:

Minél tágabbra nyitni a gyermek környezetét a teremtett világ megismerésére. A gyermekek képesek legyenek ismereteket befogadni és önálló értelmi tevékenységet tudjanak folytatni. Minden ismeretüket célra rendeljék, azaz a forráshoz, Istenhez visszavezessék. Így alakuljon ki bennük a hit és a szeretet központú tudás, a bölcsesség. A beszéd, a gondolkodás szoros kapcsolatban van egymással. Így a beszédkészség, a szókincs bővítése is feladatunk. A beszédnek az igazság és a szeretet eszközévé kell válnia a hívő felnőttek példamutatásának segítségével. Nagyon figyelniük kell arra is, hogy a gyermekek kérdéseikre mindig választ kapjanak- életkori szintjüknek megfelelően. A tiszteletteljes köszönést el kell várni tőlük érkezéskor és távozáskor, vendégek és társaik üdvözlésénél is. Célunk olyan szeretetteljes, derűs légkör kialakítása, hogy a gyerekek bizalommal, önmagukból kilépve készek legyenek mások befogadására, a kommunikációra. Mert a kommunikáció a beszéd és a gondolkodás egyik eszköze. Napjainkban sajnos több gyerek is úgy kezdi meg az óvodás éveket, hogy nem tudnak beszélni.

Feladataink:

- Sokoldalú szervezeten szervezett tapasztalatszerzés biztosítása.
- Az egyéni érdeklődés, kíváncsiság felkeltése.
- A gyermekek ismereteinek bővítése, rendszerezése.
- A már megszerzett ismeretek gyakoroltatása különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az életkori sajátosságokra és tapasztalatokra az élményekre építve.
- Értelmi képességeik fejlesztése: érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás.
- Tevékenységeken keresztül kreativitásuk serkentése, fejlesztése.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére nevelés.
- Beszélő és meghallgatni tudó környezet alakítása.

Feladattudatunk kialakítása:

- Kommunikációs képességek fejlesztése.
- Az „énkép” fejlesztése, testséma kialakításának segítése.
- Tanuláshoz szükséges részképességek fejlesztése.
- Az egyéni fejlődési ütemének megfelelően, az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása.
- Tehetséggondozás, egyéni fejlesztés.
- Óvodai programunk a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságokra, valamint a meglévő tapasztalataikra, élményeire és ismereteire építve lehetőséget biztosít változatos tevékenységek végzésére.
- Az érzelem indította játékos, mozgásos tevékenységeken keresztül sok tapasztalatot szerezhet a gyermek a társadalmi és természeti környezetből. Ne passzív szemlélésre, hanem alkotó cselekvésre készítssük a gyermekeket, mert így fejlődhetnek értelmi képességeik.
- A szocializáció folyamatában a beszéd, a kommunikáció a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszközévé válik. Általa erősödik biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei.

A szép magyar beszéd mélyíti érzelmeit, fejleszti esztétikai érzékét, anyanyelvi kultúráját.

3.5. A beszédkapcsolatok alakulásának alapja

A felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek közötti szeretetteljes kapcsolat.

Feltételei:

1. A kommunikációs problémákkal küzdő gyermekek segítése, megtámogatása a szülőkkel és a Szakszolgálat szakembereivel egyeztetve (nem kommunikáló, nem beszélő gyerekek)
2. Az egymást meghallgató, az egymáshoz beszélő társak beszédkedve, beszédkésztsége.
3. Az anyanyelv szókincsének hangzásbeli és szövegszerkesztési sajátosságainak ismerete, használata.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása, beszélő környezettel.

A pedagógus „minta” a gyermekek számára:

- Nyelvhasználata legyen a gyerekek számára érthető.
- Mondatszerkesztése, egyszerű, változatos.
- Beszédhangja tiszta, érthető, kellően színezett.

Példamutató beszéde gyakori, szeretetteljes beszédkezdemenyezésre serkenti a visszahúzódo gyermek beszélgetési kedvét. A tudatosan kezdeményezett és irányított beszélgetéseken képet kaphatunk a gyermekek ismereteiről, gondolkodásáról, képzeletéről, érzelmeiről, beszédfejlettségéről.

Az anyanyelvi kommunikációs nevelés átfogja, az óvodai nevelőmunka, az óvodai élet minden területét.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- A gyermekek megtanulják kifejezni magukat, megtanuljanak beszélni.
- A gyermekek a tapasztalatuk alapján kibővült szókincsüket aktívan, bátran használják.

- Elbeszélésük folyamatos, a történetek logikai időrendi sorrendjét igyekeznek követni.
- Figyelmesen végig hallgatják az óvodapedagógust, a társaikat, kérdéseiket, válaszukat ahhoz igazítják.
- Beszédüket személyiségüknek és az adott helyzet által kiválasztott érzelmeknek megfelelően hangsúlyozzák gesztusokkal, mimikával, arcjátékokkal.
- Anyanyelvi szabályaiknak megfelelően tiszta beszédhangokkal kommunikálnak.
- A tapasztalati úton megszerzett ismereteket összefüggésükben is észreveszik, értik.
- Képesek egyszerű gondolkodási műveletekre.
- Képesek önálló feladatmegoldásokra, koncentrációra.
- A szerzett ismereteket emlékezetbe tartják és szükség esetén felidéznek.
- Érzékelésük, észlelésük kifinomulttá válik.
- Képesek az önellenőrzésre és az önértékelésre.

4., „Kerek egy esztendő” (néphagyomány éltetése)

(Itt segédanyagként használjuk a magyarországi néphagyományőrző program megfelelő részét.)

Kerek ég alatt kerek egy istenfa
Kerek istenfának szép tizenkét ága
Szép tizenkét ága, ötvenkét virága
Háromszázhatvanöt levele
Mindenki ismeri, és mindenki látja
Mégsem tudja senki,
Hogy mi is ez a fa.

(népi mondóka)

Minden kerek egy esztendőben állandó ismétlődéssel térnek vissza az évszakok, s hozzájuk kapcsolódnak a természet változásai: a virágnyílás és hervadás, a madarak érkezése és távozása, a tavasz bontakozó üdesége és az ősz tompa szürkeségbe hajlása. (még akkor is, ha néha kicsit össze is keverednek)

Ritmikusan követik a hétköznapiakat a vasárnapok, hogy az embert kivonják, megpihentessék a naponta ismétlődő munkából: „Isten megáldotta és megszentelte a hetedik napot, mert azon pihent meg egész teremtő munkája után”. (Ter. 2.3)

A katolikus óvodának a mai megtépzott értékrendű világban egyik lényeges feladata, hogy újra felfedeztesse a gyermekekkel, szülőkkel a népi és keresztény ünnepeket, azok hagyományait, belső tartalmát, esztétikáját.

Ezen a területen is – mint az egész nevelési folyamatban – a család, mint első hagyományteremtő közösség a legfontosabb a gyermek számára (pl. keresztele, első keresztény tanítás, imádság, születésnap).

A katolikus óvoda – mint az egyház kis helyi közössége – vezeti a gyermeket az imádságos lelkiélet felé, segíti őt a helyi közösségben való meggyökerezésben.

A néphagyomány és a hit erősítő közösségi védettséget jelent gyermeknek, szülőnek, ahol nyugalmat, békét, megértést talál.

A közösségi asztal – családban, óvodában vagy tágabb környezetben legyen is – az összetartozást és a közösségi érzést jelképezi, erősíti. Ilyen alkalmakkor lesi el a gyermek a vendégvárást, a másikat elfogadó, befogadó magatartást, hogy a másik ember fontos, s milyen jó, hogy örömmel, bánatunkat, meg tudjuk másokkal osztani. Így ebben a nyitottságban alakul a gyermeki bizalom, mely az örömteli együttlét alapja.

Az ünnepeken való együttlét olyan közösségi élményt nyújtanak, melyben gyermek, felnőtt őszintén kifejezheti érzelmeit, az előkészületek során használhatja kreativitását, fantáziáját, az ünnep előkészítése és megülése során pedig átélheti a közösséggel való együttműködés élményét.

Az asztal-, egyházi vagy népi közösség a gyermeket önmaga: ideje, figyelme és szeretete ajándékozására tanítja. Ezáltal pozitív értékek szabadulnak fel, melyek testre, lélekre, értelemre pozitívan hatnak.

A családi és óvodai megemlékezések erősítik a gyermek és közössége önazonosságát. Ilyenek: a születésnap, névadó szentire való emlékezés, örök életbe költözöttekről megemlékezés. Óvodánkban szokás, hogy a beteg gyermeknek, felnőttnek képeslapot küldünk, vagy séta közben meglátogatjuk őket.

Így ápoljuk és mélyítjük az egymás közti kapcsolatokat.

A katolikus óvoda feladata, hogy maximálisan fegyelemben vegye a gyermek életkori sajátosságait, tiszteletben tartsa fizikai, értelmi, lelki, szellemi fejlettségét.

A nevelői tudatossággal szervezett és megtartott ünnep hatékonyságát az adja meg, hogy a gyermekhez közelálló, gazdag, színes, változatos formában sok örömet és vidámságot kelt.

Nagyon fontosak azok az ünnepek, események, amelyeken a szülők ajándékozzák meg a gyermekeket, pl. a Bethánia napok, amikor a szülők, közösen dolgoznak, hogy az óvodát és környezetét szebbé tegyék.

A gyermek szülei munkáját látva később maga is vállalkozik hasonló ajándékozásra, hiszen a felnőtt példán keresztül látja és tapasztalja, hogy a közös munka, milyen sok öröm forrása.

„A népszokások tanítanak, és összetartanak bennünket. Megismerésük, és a velünk való élésük közösségformáló erő, bennünk történő megújulásuk jövőbe mutat.” (Beck Z.)

Így – a nyitottságra építve – segíti elő az óvoda a szülőföldhöz, a hazához való kötődést.

5.Esztétikai nevelés

A szépség kritériumai koronként, kultúránként, társadalmanként változnak. „A Teremtő alkotásaiban nincsenek rút dolgok, tehát Isten maga a szépség.” (Szent Ágoston)
A világ is szép és az emberi művészet az ő szépségét akarja visszatükrözni. Az, hogy mi jelenti számunkra a szépet, az ízléstől és a személy érettségétől függ. – ezek pedig következményei a nevelésnek.

Célunk:

- A gyermekek képessé váljanak a szép befogadására, az őket körülvevő világban (természeti- és társadalmi környezet) és az emberi alkotásokban, műalkotásokban.
- Törekedjenek tevékenységeiben, életükben a „szép” létrehozására.
- A közös élmények hatására a jó gyermekközösség kialakítása.
- A keresztény értékek, követendő igazságok és eszmények felmutatása.

Feladataink:

- Az esztétikus környezetalkotás (katolikus jelképek, egyszerűség, teremtközeliség...)

- Személyes hatásunkkal tegyük fogékonyá a gyermekeket a szépség befogadására az őket körülvevő világban.
- Az ízlésformálás – A magyar népi kultúra elemeinek megismertetése, megszerettetése. (népdalok, népzene, néptánc, népköltészet, díszítő művészet)
- A művészetek a kultúra terjesztése.
- Ismerkedés más népek kultúrájával
- Alkalomteremtés a művészi élmények átélésére- a külső-belső csend feltételeinek megteremtése, hogy létre jöhessen bennünk az áhítat.
- Adjunk lehetőséget a megfelelő tevékenységek biztosításával az önálló alkotásra.
- A keresztény értékeket hordozó műsorok, sajtótermékek, zenei irodalmi művek összegyűjtése, hallgatása, figyelemmel kísérése- ajánlása a kollégáknak, de a családnak is-modellkövetés.
- Próbáljunk a szülőktől is felelősségteljesebb magatartást kérni, illetve elvárni a digitális okos eszközök és a képernyő használatával kapcsolatban.
- Ne tegyék ki gyermekeiket romboló és veszélyes lelki hatásoknak!

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Örömmel fedezik fel a szépet a teremtett világban, az emberi alkotásokban.
- Megkülönböztetik a csúnyát a széptől, a rendet a rendetlenségtől.
- Törekednek a szép létrehozására a környezetükben.
- Érdeklődnek a művészetek, a kultúra iránt, felismerik a magyar kultúra elemeit.
- Szívesen, örömmel alkotnak maguk is fantáziájuk segítségével.
- Szívesen hallgatják a népzene, a klasszikus zenét is.
- Örömmel énekelnek, körjátékoznak, ismerik a magyar néptánc alaplépéseit.
- Szívesen hallgatják a hosszabb lélegzetű, bonyolultabb cselekményű népmeséket is.
- Ők maguk is mesélnek, verselnek, eljátszák a történeteket, báboznak.

6.Az erkölcsi nevelés

A Teremtés könyvében ez áll: „És látta Isten, hogy mind az, amit alkotott, nagyon jó volt...”(Teremtés 1.31.) Tehát minden valóság, ami megőrzi Istentől való függőségét az jó.

A rossz kiindulópontja a gonosz, aki nem fogadja el az Isten terve szerinti üdvrendet. Az igaz ember Istennel jár (Mik. 6,8) A bűn olyan, mint a gyermek hálátlansága az Atya iránt. Ezek kulcsfogalmak az erkölcs bibliai-teológiai megalapozásához. Az erkölcs olyan minőség, mely az emberi cselekedet és a végső cél(az üdvösség) között fenn áll: ha jó a cselekedet, akkor segíti az embert a végső céljához való eljutásban, ha rossz, akkor megakadályozza azt. Ebben segíti az embert a törvény (10 parancsolat) és a lelkiismeret.

Célunk:

A gyermeki „jellem” alakítása és a keresztény értékek átadása:

Segítségünkkel a gyerekek saját magukat, és a környezetükhöz fűződő viszonyukat Jézus tanításuk szerint tudják formálni.

- A jót és a rosszat, a helyes és helytelen cselekedeteket képesek legyenek megkülönböztetni.
- Az igazság szeretetére, becsületességre nevelés.
- A szülők, nagyszülők, nevelők, felnőttek tiszteletére nevelés.
- Engedelmességre, önfegyelemre, állhatatosságra, fellelősegtudatra nevelés.
- Tudjanak örülni mások örömének.
- Képesek legyenek a megbocsátásra, kiengesztelődésre, az egymáshoz való alkalmazkodásra.
- Társaikhoz, szüleikhez, nevelőikhez fűződő viszonyukat a figyelmesség, a türelem, segítőkészség jellemezze.
- Nemzeti értékeinkhez, a szülőföldünkhöz való szeretetteljes, jó viszony kialakítása- hazaszeretetre, hazafisárga nevelés.
- Néphagyományok ápolása.

Feladataink:

- Helyes erkölcsi mintát kell nyújtani a gyerekeknek.
- Motiválttá kell tennünk őket, hogy személyes érdekelttségük alakuljon ki a nevelési folyamatban.
- A feladat végrehajtásában oda kell állnunk a kisebbek mellé.
- A kicsi haladást is dicsérettel jutalmazzuk- következetesek legyünk az elvárásokban.
- Szeretettel fegyelmezzük:

- A hibát, mint rossz cselekedetet marasztaljuk el, nem a gyermeket
- Az el nem végzett munkát el kell végezni.
- A hibát helyre kell hozni.
- A jóvátétel igazságos legyen, további erőfeszítésre késztesen.
- Kerüljük a tárgyi jutalmazást.
- Balesetveszély, életveszély, rongálás, lelki terror esetén tiltással, „kiemeléssel” éljünk.
- Óvodánkban tilos a testi fenyegetés, az ijesztgetés, és megszegényítés!
- Keresztény ünnepekhez kapcsolódó népszokásokkal, a népi kultúra gazdag világával ismertessük meg a gyerekeket.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- Szokásokká válik az igazmondás.
- Igényük lesz az igazságosság, becsületesség.
- Nem árulkodnak másoknak rosszat akarva.
- Megjelenik az önfegyelem, kötelességtudat a tevékenységeikben.
- Tisztelettel beszélnek, viselkednek a felnőttekkel szemben.
- Teljesítik a szüleik, nevelőik kérését, elvárásait.
- Játékaikban, tevékenységeikben alkalmazkodni próbálnak egymáshoz.
- A lelkiismeretük hangjára hallgatva a „jót” cselekszik.
- Konfliktusok esetén hajlandók a megbocsátásra, kiengesztelődésre.
- A szomorkodókat, sírókat megvigasztalják, észreveszik, ha valaki segítségre szorul.
- Felismerik, szívesen használják, hallgatják, éneklük, mondogatják a magyar népdalokat, mondókákat, meséket, néptáncokat.
- Felismerik és megnevezik hazánk jelképeit(nemzeti lobogó, címer, Himnusz)

7.A keresztény hitre nevelés

„Minden kereszténynek joga van a keresztény nevelésre, mert újjá született, új teremtménnyé lett vízből és Szentlélekből, Isten gyermekének hívják...” – ez a II. Vatikáni Zsinat tanítása a keresztény nevelésről. Az ősegyházban a katekézis csak a felnőttekre irányult, a gyerekek hitoktatásával a szülők foglalkoztak, a gyerekek elé élték a krisztusi

életet. Ma is a szülők elsődleges joga és lelkiismeretbeli kötelessége a gyermekeik keresztény nevelése, de többségük csak akkor tud ennek eleget tenni, ha segítséget kap hozzá. Katolikus óvodánkban az életkori sajátosságokhoz igazodó, igaz, tovább fejleszthető, élményszerű tanítást kell adnunk a gyerekeknek, a szülőket pedig segítenünk kell a hitre nevelésben.

Célunk:

- A családi keresztény nevelés támogatása, vagy a gyerekek elindítása a keresztény életre, a „mag elültetése, a hit felé növelésük”.
- A gyerekek vallási környezetismeretének megalapozása.
- A családok evangelizálása: Jézus örömhírének átadása.
- Annak megéreztetése, hogy mi keresztények Isten nagy családjához tartozunk, és Jézusban egymás testvérei vagyunk.
- Az egyházi év ünnepeit valódi tartalommal töltsük meg, a gyermekeket – és rajtuk keresztül a családokat is – megtanítsuk az ünneplésre.
- Örömmel imádkozzanak minden nap.

Feladataink:

- A teremtés csodájának megláttatása – imádságra nevelés.
- Isten szeretetének megéreztetése a szeretetteljes, imádságos légkörben, a hála érzésének felébresztése.
- Alapvető hitkézség kialakítása, a „Jézusi szeretetélmény” megtapasztaltatása a gyerekekkel.
- Örömteli vallásos élmények nyújtása, vallásos érzelmeik megalapozása, erősítése.
- A lelkiismeretük ébresztgetése, nevelése.
- A hitre veszélyes nevelési hibák kiküszöbölése (a lehetőségek szerint).
- Más felekezetű családok eltérő szokásainak tiszteletben tartása.
- Szűz Mária személyének megismertetése, megszerettetése a gyerekekkel.

A hitre veszélyes nevelési hibák:

Téves vallási képzetekkel, tájékozatlansággal, zavaros fogalmakkal súlyos károkat is okozhatunk a gyermekek lelkivilágában. Az ilyen élmények félelmetes, szürrealisztikus vallásos képzeteket és Isten-képet alakíthatnak ki a gyerekekben, amit később nagyon nehéz helyrehozni. A katolikus óvodánkban minden felnőttnek (a dajkának is!) kerülnie kell a hitre

veszélyes nevelési hibákat. Az együttműködés során fel kell hívnunk a szülők, nagyszülők figyelmét is ezekre a téves megfogalmazásokra: a "Jézuska", "jó Istenke" kifejezések helyett a felnőtt Jézusról, a jó Istenről, a Mennyei Atyáról beszéljünk a gyerekeknek. (Természetesen karácsonykor a kis Jézus születését ünnepeljük). Nevelői tekintélyünk alátámasztására ne használjuk Istent, ne fenyegetőzzünk vele és a pokollal, ördögökkel.

Jézust ne tüntessük fel varázslónak (szeretetből segített az embereken, Isteni hatalmával tett csodát...). Fokozatosan vigyük be a köztudatba, hogy a karácsonyi ajándékozásnál használatos "Jézuska-mese" helytelen, mert a nevelő és Jézus hitelét is aláássuk vele, és a gyerekek logikáját sem elégíti ki a történet.

A bibliai történeteket válogassuk meg a gyerekek számára, és ne úgy adjuk elő nekik, mint egy érdekes mesét. A félreértett ismeret mindig veszélyes lehet, ezért inkább ne beszéljünk számukra még érthetetlen dolgokról (az Újszövetségből merítsünk). Istennel és a vallással kapcsolatban ne tréfálkozzunk, megnyilatkozásunk tiszteletteljes legyen!

A szemléltetéssel kapcsolatos kíváncsi, hogy ne legyen ijesztő a gyermekek számára! Az esztétikus képek, képeskönyvek, tárgyak váltanak ki pozitív érzelmeket a gyermekekből.

A gyermekek lelki fejlődését elősegítő tényezők, nevelési eszközök és módszerek:

- Az öröm és rácsodálkozás a világra.

A boldogságkeresés vágyát Isten oltotta belénk, de az egész boldogság egyszerre nem birtokolható, hanem örömeinkben élhető át. Óvjuk és tápláljuk a gyermekekben meglévő ösztönös csodálkozni tudást. Tudatosan keressük, és velük együtt éljük át az örömet: a test örömeiben (finom étel, virágillat, hintázás...), a társakkal való kapcsolatokban, a környező világ szépségeiben, az alkotásban, az ajándékozásban... Éljük át az óvodában az oltalmazó örömet: elfogadnak olyannak, amilyen vagyok – így később azt is elhiszi, hogy Isten is elfogadja, és szereti őt.

- A hála érzésének felébresztése.

Az ajándékozás, a testi – lelki bajban nyújtott segítség, a megbocsátás, a gondoskodás által kiváltott pozitív érzélem a hála. Nem szoktatás kérdése csak, hanem a helyes, mértékletes ajándékozás, a társakra, felnőttekre való ráutaltság érzésének megélése által alakul ki. Mi felnőttek, egymás iránti tiszteletteljes beszéddel, dicsérattal, köszönetmondással tudjuk felébreszteni a hála érzését. Az emberek iránt érzett hála a kiinduló pontja az Isten gondoskodása láttán kialakult hálaadásnak.

- A csend megteremtése.

Harsogó világunkban már egészen megfeledeztünk a csendről. Az állandó zaj kifárasztja az idegrendszerünket, elvonja a figyelmünket a lényegről, az embertársakkal és a Mennyei Atyánkkal való kapcsolatról. A csend azt jelenti – figyelmesen koncentrálnunk valakire, valamire.

Meg kell tanítanunk arra a gyerekeket, hogy tudjanak elhallgatni a csodálkozástól, „elnémulni” a tisztelettől (példaadással, ráfigyeléssel, következetességgel...). Csak ha csendben vagyunk, akkor tudunk Isten felé fordulni, Őt meghallani, az akaratát felismerni.

- Az akarat fejlesztése.

Nem elég Isten szándékát ismerni, hanem akarnunk is kell azt megtenni. Fontos a gyerekek „jórakész” akaratának kifejlesztése. A fenyegetés, a megvesztegetés, a manipuláció nem vezet jóra sohasem!

Meg kell tanítanunk a gyermeknek, hogy az akaratát megerősítse a jóra – így nem a dolgok uralkodnak felette, hanem ő fogja uralni azokat. A kisgyermek természeténél fogva „én-központú”, és csak lassan tanulja meg a lemondást, ezért nagy türelemre van szükség (megfelelő indítékok, ígéret, szoktatás, sarkallás) – a nagybőjtben jó lehetőség kínálkozik arra, hogy a gyerekekkel együtt megéljük az egyszerűséget, a lemondást. Tanítsuk meg őket arra, hogy örömet szerezzünk azoknak, akiket szeretünk, (jócselekedetek gyűjtése, ajándékkészítés...) és az embertársakon keresztül szerzünk örömet Jézusnak és a Jóistennek is.

- A lelkiismeret nevelése.

Az egészen kicsi gyermek még nem tud különbséget tenni jó és rossz között – csak azt érzékeli, hogy van, ami megengedett, és van, ami tilos. Ahogy növekszik, úgy kezdi a saját magatartását megítélni a szülők, nevelők visszajelzéseiből. A dicséret és a feddés segítségével alakítsuk a csírázó lelkiismeretüket (következetesség!). Később már a gyermekekkel közösen kutassuk fel a cselekedetek indítékait, tanítsuk meg őket a lelkiismeret vizsgálatára is. Tilos az Isten büntetésével fenyegetőzni! Az a gyermek, aki fél, nem tudja szeretni az Istent.

- A bűnbánat, a jóvátétel, az engesztelés

A keresztény pedagógia értékesebbnek tartja a büntetésnél a jóvátételt, mert az aktív cselekvést igényel. A jóvátétel feltételezi a bűnbánatot. Szoktassuk rá a gyermekeket, hogy hibáikat bevallják, és bocsánatot kérjenek. Mi felnőttek is mutassunk példát a bocsánatkérésben – ezzel bátorítjuk a gyermekeket a hibák beismerésére.

- Az imádságra nevelés

Az imádság: beszélgetés Jézussal és a Mennyei atyával. Az imádság alapfeltétele a megfelelő lelkület: az örömteli szív és a bizalom. Először meg kell ismertetnünk, szerettetnünk a gyerekekkel Jézust - és általa a Mennyei Atyát, - csak azután várhatjuk el, hogy szívesen szólítsák meg Őket, és beszélgessenek Velük. Megfelelő időt, helyet és nyugodt légkört kell teremtenünk a napi imádságra. Naponta, a reggeli áhítatok alkalmával, az ebéd előtti – utáni imánál, a hittan - foglalkozásokon, az ünneplésekkor, a templomlátogatások alkalmával is jó lehetőség kínálkozik a imádságra nevelésre. Esti imára is tanítsuk meg a gyerekeket, és buzdítsuk őket a közös családi imára. Az ima ne legyen hosszú, fárasztó a gyerekek számára, és segítsük őket, hogy megértsék a tartalmát. Tegyük cselekvéssé mozgással, jelkép erejű tárgyak (szív, kavics, kép, kereszt...) körbeadásával, énekléssel, párbeszéddel, ismételéssel. Középső csoport végén, nagycsoportban próbálkozzunk a saját szavas imával is, példamutatásunk nyomán.

- Az ünneplés

A mai felgyorsult világunkban az emberek elfelejtettek ünnepelni. Az ünnepek elvesztették valóságos tartalmukat, a kereskedelem, a pénzvilág kisajátította azokat magának. Katolikus óvodánkban tudatosan törekszünk arra, hogy a családi, társadalmi, egyházi ünnepeket valódi tartalommal töltsük meg, és megtanítsuk a gyermekeket - rajtuk keresztül a családokat - az ünneplésre.

Az egyházi év ünnepei jó alkalmak arra is, hogy a gyerekeket - családjikkal együtt-bevonjuk az egyházközség közösségének ünneplésébe, az ünnepi liturgiákba. Tudnunk kell, hogy az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó népszokásokban a pogánykori hiedelmek is fellelhetők. Ezért a népi kultúránk csak azon elemeit építjük be a katolikus óvodai nevelőmunka folyamatába, amelyek igazodnak a hitre nevelésünk céljaihoz, és az óvodások életkori sajátosságaihoz (mendikálás, betlehemezés, pástorjáték, "Szállást keres a Szent Család," húsvéti tojásfejtés, locsolkodás, májusfa állítása, pünkösdlés, pünkösdi királyválasztás).

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Szívesen, örömmel imádkoznak Jézushoz és a Mennyei Atyához.
- Kialakul alapvető hitkészségük.
- Vallásos érzelmeik ébrednek (öröm, hála, hit, kiengesztelődés...).

- Ismerik az egyházi ünnepek tartalmát, jelképeit. Ismerik a vallási környezetismerettel kapcsolatos legfontosabb fogalmak tartalmát (templom, Biblia, teremtés, imádság, csoda, szentmise, pap, jócselekedet, lelkiismeret...).
- Ismerik a katolikus köszöntést, tudnak helyesen keresztet vetni.
- Felismerik Jézusról és Szűz Máriáról készült ábrázolásokat, tisztelettel és szeretettel beszélnek Róluk és a Mennyei Atyáról, a szentekről.

8.Az óvodai élet megszervezésének elvei

8.1.Személyi feltételek

az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus.

- Az óvodapedagógusnak először is jó embernek kell lennie, ha embert akar nevelni.

A hívő pedagógusnak arra kell törekednie, hogy példaadása által a gyermekbe a keresztény erkölcsi elveknek megfelelő gondolkodás és cselekvés ivódjék be.

- A gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül.
- Minden óvodapedagógusnak pontos, fegyelmezett, alapos munkát kell végeznie.
- Ígéreteit tartsa meg, konfliktusait emberi módon kezelje.
- Elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.
- Nagyon fontos, hogy tudjon megbocsátani, hisz ez keresztény erény, és ezt a katolikus óvodában sokszor kell az óvodapedagógusnak gyakorolnia.
- Az óvoda pedagógusainak nyitottnak kell lenni minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe és nevelő-oktató munkájába.

Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, megmerítkezés a kultúra szépségeiben, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához. Ez önfegyelmet és önismeretet igényel.

- Az óvoda vezetőjének és a rend elöljáróinak tájékozódnia kell – „ajánlás” kertében – a leendő munkatárs keresztény elkötelezettségéről.
- A gyermekek gondozásában dajkák segítenek. Jó, ha szakmunkás bizonyítvánnyal, esetlegesen érettségivel is rendelkezik. Világnézete nem lehet „semleges”, mert gondozási teendői közben ő is egész személyiségével nevel.

- A konyhai dolgozó, technikai személyzet is épüljön be a keresztény munkaközösségbe.

Az óvodai nevelés eredményességét az óvodapedagógusi tevékenység és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazott összehangolt munkája biztosítja.

Az óvodában dolgozó minden felnőtt, minden pillanatban értéket közvetít, példaként kell állnia a kisgyermek előtt. A Jó Istentől kapott talentumaival és megszerzett ismereteivel kell, hogy megajándékozza az óvoda közösségét. Az óvoda jelenleg négy vegyes csoporttal a törvényben meghatározott dolgozói létszámmal működik (részben kivétel ez alól az intézmény vezetője, mert ő óvodai csoportban a gyerekek között is tevékenykedik)

Kilenc főiskolát végzett óvodapedagógus alkotja a Nevelő testületet egy részét.

Az intézmény vezetője szakvizsgázott óvodapedagógus, teológiát végzett, családpedagógiai, gyermek és ifjúságvédelmi speciális szakirányt végzett.

Az intézményvezető helyettes: mesterpedagógus fokozatban van.

A nevelőtestületből 6 fő óvodapedagógus (Ped.II. besorolásban van), ebből 1 fő közoktatásvezetői szakvizsgával is rendelkezik.

2 fő óvodapedagógus Ped I. besorolásban van.

A pedagógiai munkát jelenleg négy dajka segíti. Egy fő nyugdíj mellett látja el a munkakörét, de elvégezte a dajkaképzőt is. 3 fő dajka néni érettségivel és dajkai képesítéssel is rendelkezik. Lehetőségünk volt rá, hogy egy pedagógiai asszisztenst is alkalmazzunk. (aki a 2025/2026-os tanévben megkezdte a tanulmányait Egerben az óvóképző főiskolán)

A csoportos óvónői párok kiválasztásánál arra törekszünk, hogy az óvónők szakmai felkészültségben kiegészítsék egymást, ezáltal a gyermekek minden tevékenységükben megkapják a leghatékosabb nevelést. Fontos, hogy szimpatizáljanak egymással, tudjanak őszintén beszélni a problémákról, az eredményeikről és képesek legyenek egymás munkáját segíteni. Az óvónők kiválasztásánál Pedagógiai Programunk megismerése, elfogadása, és alkalmazni tudása fontos szempont. Az óvodapedagógusok és dajkák jó együttműködése elengedhetetlen. Az óvónők bevonják a dajkákat a közösségi élet, az egészséges életmód szokásainak megbeszélésében. Az óvónő és a dajka közötti empátiás magatartás minta a gyermekközösség számára.

Fontos megemlítenem még a gazdaságvezetőnk precíz, odaadó munkáját, az óvoda titkár segítő tevékenységét, a tálaló konyhaszolgálatok fáradhatatlan napi munkáját és a kertész-karbantartó munkatársunknak a gondoskodó munkáját az óvoda épületén belül és

kívül is. Köszönet még neki, a gyönyörű kertünk gondozásáért is(fűnyírás, növényültetés, kerítés készítés...)

Óvodánk nevelő közössége már 30 éve együtt van. Ez részben nagyon jó dolog, részben pedig azt jelenti, hogy a 9 óvodapedagógusból már többen nyugdíj mellett dolgoznak (6 fő).

Még fontos megemlítenem a külsős munkatársakat: 1 fő informatikus-rendszergazda, 1 fő fejlesztőpedagógus és 1 fő logopédus. Köszönet illeti a segítő és kitartó munkájukat .

Nevelőtestületünk erőssége a gyermekszeretethez vezető sugárzó és biztonságot nyújtó egyéniségünkben nyilvánul meg. A nevelő testület azonos értékrendjét tükrözi a nevelés iránti elkötelezettség, a családi érzelmekben gazdag szeretetteljes légkör megteremtése.

8. 2. Tárgyi feltételek

Felszereléseinket, eszközeinket a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. melléklete határozza meg.

Épületek, infrastruktúra

A jelenlegi gyermeklétszámnak megfelelő az óvoda épülete (101 fő)

Alapterületek:

CSOPORTSZOBÁK			
1.	Kisvirág	44,03m ²	1db galéria:5,6m ²
2.	Szivárvány	43,62m ²	1 db galéria:4 m ²
3.	Csillagfény	46,37m ²	1 db galéria: 6 m ²
4.	Napsugár	47,50m ²	1 db galéria: 5,4 m ²
Összesen		181,52m ²	4 db galéria: 21m ²

EGYÉB HELYISÉGEK			
1.	Folyosó	141,11m ² (78,13+62,98)	2 db
2.	Iroda	14,69m ²	1 db

3.	Nevelői	15,23m ²	1 db
4.	Fejlesztő	7,41m ²	1 db
5.	Logopédia	8,62m ²	1 db
6.	Tornaszoba-sportszertár	46,69m ²	1 db
7.	Gyermekek WC-mosdó	41,71m ²	4 db
8.	Közlekedő	7,6m ²	2 db
9.	Szélfogó	8,02m ²	2 db
10.	WC-mosdó	6,06m ²	2 db
11.	Felnőtt öltöző	5,86m ²	2 db
12.	AM WC	5,67m ²	1 db
13.	Tálalókonyha	22,22m ²	1 db
14.	Mosogató	14,75m ²	2 db
15.	Konyhai tároló	6,40m ²	1 db
16.	Konyhai átadó	11,11m ²	1db
17.	Takarító szertár	0,64m ²	1db
18.	Szellőző udvar	10,98m ²	1db
Összesen		374,77m ²	
Beépített terület: 556,29m ²			

Óvodaépületünk 2011-ben átépült, azóta pedig folyamatos szülői és egy fő karbantartó-kertész igyekecsünk megőrizni a magas színvonalat. Így lettünk 4 csoportos óvoda. Mind a négy csoportszoba külön mosdóval rendelkezik. Mind a négy csoportban galéria is van (pályázatból valósult meg). A mosdók kialakításánál figyelembe vettük a gyermekek méretét, érdekeit, igényeit, a korszerűséget. A galériák kialakítása terület növelést jelent a gyermekek pihenéséhez, illetve egyéb tevékenykedtetéséhez. A csoportszobáink jó elrendezettségűek a folyosói öltözőből nyílnak. Öltözőnk tágas és korszerűen felszerelt. Minden gyermeknek kerámiából készült jellel ellátott szekrénye van. A családoknak szóló hirdetőtáblák is itt kaptak helyet, melyek nagyon fontosak az együttnevelés szempontjából.

Rendezett nevelőtestületi szoba, tornaterem, fejlesztő szoba, logopédiai szoba és kis könyvtár is kialakításra került. Az utóbb említett helyiségben lehetőséget tudunk teremteni a szülők, illetve látogatók, vendégek meghitt fogadására.

Melegítő konyhánk berendezése korszerű, a szigorú elvárásoknak HCCP rendszer követelményeinek megfelelően kialakított. Az óvoda dolgozóinak a munkavégzéshez megfelelő esztétikus kiszolgáló helyiségek állnak rendelkezésre. Játszóudvarunk ahol megtalálhatóak a nagyméretű , esztétikus , korszerű fajtékok, mászóakák, homokozók, melyek megfelelnek a biztonsági követelményeknek és törvényi előírásoknak. (Az udvari játékokat egy faragó készítette, mely a népművészet mestere címmel is büszkélkedhet.)

A játszóudvarunkon található:

- 1 zárt faház (a gyermekek homokozó játékaiknak, a rollereknek, a futókerékpároknak, labdáknak a tárolására (2025.)
- 1 faház, benne 2 lóca és 1 asztal (2025.)
- 1 zárt tetejű, de nyitott faház (2024.)
- 1 egyensúlyozásra készült gerenda
- 1 vár
- 1 lovacska
- 1 ökrösszekér
- 1 kerekeskút(díszkút)
- 2 faragott tyúkocsk
- 4 többfunkciós hinta (mászóka, fészekhinta, lengő hinta(2023-2024))
- 1 nyújtó, mászó háló
- 2 csúszda
- 1 faasztal, 3 kispaddal körülvéve
- 3 lóca
- 4 nagyobb méretű fapad
- 2 mérleghinta
- 4 homokozó
- 1 hajó
- 1 mozdony egy szerelvénnyel összekötve
- 1 katicabogár gurulóka
- 2 levendulás- és gyógynövényes kert
- 1 virággal beültetett udvarrész

- 1 udvari víznyerő csap
- 2 esztétikus elkészítésű, külön fatörzsön álló madáretető

Eszközигény a helyi pedagógiai program megvalósításához (2025/2026, 30 év):

- 2 db fa madáretető kihelyezése a kertbe, hogy mind a 4 csoport külön tudja etetni és itatni a madarakat (gólya, bagoly, fecske, veréb, rigó, vadgerle...)
- 4 db fából készült virágláda, melyből 2 db kápolna elé, 1 db kapu elé, 1 db a játszóudvar oda kívánczó helyére
- Óvodánk kis- és nagykapuja még fémből van, ezt is fából készültre szeretnénk kicseréltetni (30 év)
- 50 db levendulatövet és 30 db fát-cserjét szeretnénk elültetni az óvoda területére. (30 év)
- A tornatermünk sporteszközei folyamatosan pótlásra szorulnak.
- A park részébe vissza szeretnénk állítani a régi kis Lurdes-i barlangot, hogy a kinti belső elcsendesedésére is szolgáljon és a régi időknek is emléket állítson (30 év, a Lurdes-i Szűz Mária szobor jelenleg a római katolikus plébánián van elhelyezve)
- Egyre inkább elhasználódtak az óvadás gyerekek néptáncos ruhái. Kislányoknak: szoknyák, blúzok, kisfiúknak: ingek, mellények.
- Az óvoda új dolgozóinak egyenruha elkészítése. (2 fő)

A fent említett dolgokat próbáljuk tervezetten beszerezni. Pályázat, Fenntartói és szülői segítséggel a 30 éves jubileumi évforduló megünneplésére, hogy már ennyi ideje működünk a Fenntartó kedves nővérek „szárnya alatt”.

8.3.Az óvodai élet megszervezése

Feladatunk a gyermekek egészséges, harmonikus fejlődésének biztosítása minden tevékenységi területen. Törekszünk a tervszerűsége, a biztonságot, szeretetet, nyugalmat sugárzó légkör, a helyi szokások kialakítására.

A szervezett tevékenységek kötött és kötetlen formában valósulnak meg a szabad játék, a játékoság szem előtt tartásával, a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva. A

2025. szeptember 1-től 45 perces időkeretben-iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységekben is részt kell venni a nagycsoportos illetve a tanköteles gyermekeknek.

A csoportszervezések során figyelembe vesszük a helyi adottságokat. Négy – heterogén összetételű – csoporttal működünk:

- Szivárvány csoport
- Napsugár csoport
- Csillagfény csoport
- Kisvirág csoport

Fontosnak tartjuk, hogy a testvérek egy csoportba járjanak. Figyelembe vesszük a korábban kialakult kapcsolatokat, és erősítjük azzal, hogy egy csoportba kerüljenek ezek a gyerekek. (pl. bölcsőde, unokatestvér)

Az óvodai nevelés a fenntartó által jóváhagyott Helyi Pedagógiai Program alapján történik. A Bethánia Napköziotthonos Óvoda sajátos Pedagógiai Programmal rendelkezik, melyet a nevelőtestületünk közösen készített el, alapjául szolgát a hatályos Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja. Erre alapozva a neve: „Keresztény értékeket átadó és Néphagyományéltető” - óvodai program lett. Ez a program a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szerveződik meg.

Az óvoda nyitvatartási ideje jelenleg napi 11 óra (6:00-17:00)

Az óvoda hétfőtől-péntekig tartó 5 napos munkarenddel egész éven át, folyamatosan működik. Üzemeltetése a Fenntartó által meghatározott, illetve jóváhagyott felújítási, takarítási szünetek miatt tart zárva.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

A napi és a heti rend kialakításánál az óvodapedagógusok összehangolt munkájára van szükség. Az óvodai nevelés tervezését, gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. (2024 szeptemberétől Ovikréta bevezetése.) Ezek kiegészülnek az óvodapedagógusok által készített – kötelező – fejlődési napló feljegyzéseivel, dokumentumokkal. 2025. szeptemberétől a „Lurkó” család szakmai anyagát is használjuk mérő eszközként, a bevezetett, új 45 perces iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységekhez.

A napi élet szervezésénél figyelembe vesszük a gyermek aktuális állapotát, érdeklődését, terhelhetőségét, fejlődési ütemét, ill. a keresztény szokásokat (pl. étkezés előtti, utáni ima, csendes percek).

Az óvodapedagógusnak tudatosan és tervszerűen kell biztosítania a differenciált tevékenykedtetés feltételrendszerét. Ez biztosítja, hogy minden óvodás a saját ütemében fejlődjön.

Az alaposan kidolgozott napirend – a maga rugalmas változásaival – lehetőséget ad az elmélyült játékokra, tevékenykedésre, és megfelelő időt biztosít arra, hogy a gyermek az elkezdett játékot vagy tevékenységet befejezhesse.

A napirenden belül a legtöbb időt a szabad játékokra fordítjuk, hiszen a játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete. Viszont az ÓNOAP új szabályozása szerint (Módr.1.) időt kell szentelnünk a nagycsoportos és a tanköteles gyerekeknél a 45 perces iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységre.

A heti rend nem napokhoz kötött, napokra lebontott párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységet jelent óvodánkban. A projekt módszerhez hasonlóan egy-egy környezeti téma, ünnepkör áll a heti rend középpontjában. Ezt körbejárva dolgozzuk fel a gyermekekkel a különböző tevékenységi formákon keresztül az élményeket, tapasztalatokat, ismereteket. Maximálisan figyelembe vesszük eközben a spontán gyermeki megnyilvánulásokat is. kivétel ez alól a mozgás, amely meghatározott időben, csoportonként a tornateremben vagy az udvaron zajlik.

„Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal”. (Kt. 137/1996. VIII.28.)

8.3.1.Javaslat a Bethánia Napköziotthonos óvoda csoportjainak napirendjére

Időtartam	Tevékenység
6:00-12:00	Gondozási feladatok: tisztálkodás, étkezés, öltözködés Szabad játék, párhuzamosan tervezett differenciált tevékenység a

	csoportszobában vagy a szabadban. Hitre nevelés („Hitfelé növelés”) a „csendes percek” feltételeinek megteremtése. Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen kötött mozgás teremben, tornateremben, vagy szabadban. Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és szervezett formában. Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn. Játékba, tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmak közvetítése, Tevékenységekben megvalósuló cselekvéses, játékos tanulás. Verselés, mesélés. Ének, Zene, Népi játék, tánc Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Mindennapos mozgás A külső világ tevékeny megismerésében beleágyazva a matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése Tervszerűen szervezett hitre nevelés Munka jellegű tevékenységek Tevékenységekben megvalósuló tanulás
12:00-15:00	Gondozási feladatok: tisztálkodás, étkezés, öltözködés Pihenés, alvás (mesékkel, altatóval, relaxációs zenével)
15:00-17:00	Játék, párhuzamosan végezhető tevékenység a szülők érkezéséig. Tehetségkuckó igénybevétele (néptánc, torna, „Bozsik” foci)

A napirendi javaslat tájékoztatást nyújt arról, hogyan épüljenek egymásra a különböző tevékenységek. Ennek alapján a csoportok óvodapedagógusai dolgozzák ki a gyermekek számára a legideálisabb napirendet. Egész nap érvényesüljön az ésszerű rugalmasság.

8.3.2.A tevékenységek javasolt szervezeti formái

Párhuzamosan végezhető differenciált és csoportosan szervezett tevékenységek tervezése és szervezése:

- Játék
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, népi játék, tánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Mindennapos mozgás
- A külső világ tevékeny megismerése (matematikai tartamú tapasztalatok is)
- Munkajellegű tevékenységek
- Tevékenységben megvalósuló tanulás

Tervezetten szervezett tevékenység:

- „Csendes percek”
- Hitfelé növelés- nevelés
- Mindennapos mozgás
- Mozgásos játék
- Ének, zene, népi játék, tánc
- Verselés, mesélés

Tevékenységek formái:

- egyéni
- mikrocsoporthoz
- csoportos

a témakörnek és a gyermekek fejlesztésének megfelelően.

Heti rend

Ezt is a gyermekcsoportok óvodapedagógusai alakítják ki. „A csoportnaplóban”-Ovikrétában rögzítik 2024-től.

8.4. Az óvoda kapcsolatai

8.4.1. Belső kapcsolattartás

A belső kapcsolattartásról általános formáiról és rendjéről a Szervezeti és Működési Szabályzat rendelkezik.

8.4.2. Az óvoda és a család

Az óvoda a nevelésben elismeri a család elsődlegességét. Az óvodapedagógusok részéről a legfontosabb a szeretet közvetítése a gyermekek felé. Az intézmény legyen nyitott a szülők felé, alakítson ki velük partneri viszonyt. Adjon betekintést az életébe, hogy a szülők ne csak szemlélői, hanem tevékeny részesei legyenek az óvodai nevelésnek.

Segíteni kell a családokat a keresztény nevelés helyes értelmezésében, mert így a család és az óvoda együtt, egymást kiegészítve töltheti be szerepét annak érdekében, hogy a gyermek hitben és szeretetben növekedjen, személyisége kiegyensúlyozott legyen.

Az óvodai nevelés a családi nevelést kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ez csak úgy lehetséges, ha az intézmény együttműködik a családdal, és az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a család intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A kapcsolattartás formái változatosak:

a) A gyermek óvodába lépése előtt:

- az óvoda programjának, nevelési alapelveinek megismertetése
- az intézmény által kidolgozott, sajátos jelentkezési lap kitöltése
- személyes megismertetés, megismerkedés a családokkal, a gyermekekkel

b) Az óvodás gyermek esetében:

- családlátogatás
- befogadás (beszoktatás)
- szülői értekezletek
- fogadó órák
- teadélutánok (felnőttek mesedélutánja)

- nyílt napok
- műhely napok
- családi nap
- lelki délután (advent és nagyböjt idején)
- napi szintű, személyes kapcsolattartás (rövid, párbeszéd)
- zárt Facebook csoport, Messenger
- hirdetőtábla: ismeretterjesztés, könyvajánlás
- múzeum, kiállítás, hangverseny és színház látogatása
- közös ünneplések:
 - termésáldás
 - szüret
 - Szent Márton nap
 - adventi időszakban (lelki délután)
 - farsangkor
 - apák napján
 - anyák napján
 - „óvodai búcsún”
 - Bethánia napok
 - kirándulás

Arra törekszünk, hogy katolikus óvodánknak keresztény értékközvetítő és evangelizáló szerepe legyen, szeretnénk elérni, hogy a szülők aktív részesei legyenek az óvodai életnek!

8.4.3. Az óvoda és az iskola

Az óvodából az iskolába való zavartalan, zökkenőmentes átmenet biztosítása megkívánja, hogy mi pedagógusok a kölcsönös érdeklődés, tisztelet alapján összehangoljuk nevelési törekvéseinket. Fontosnak tarjuk egymás tartalmi munkájának megismerését, a folyamatosság biztosítását.

A kapcsolattartás formái:

- Veni Sancte (tanévnnyitó szentmise)
- „Szárzöldi Manók” versenye
- Részvétel a Szent Márton Katolikus Általános Iskola és Gimnázium rendezvényein.
- Nagycsoportosok „Iskolakóstolgtón” vesznek részt többször is egy évben (2025)
- Együttműködés az iskola orvosával, védőnőjével.
- Közös szakmai továbbképzések szervezése (KaPI-Budapest)
- Szülői értekezlet

8.4.4.Az óvoda és az egyházközség

A katolikus óvoda fontos nevelési célja a gyermekek elindítása a hit felé, a keresztény életre. A hitre nevelés csak akkor lehet igazán eredményes, ha a gyerekek mellett hívő család, szülő van, aki megerősíti az óvodai vallásos nevelést.

„Jézus azonban odahívta őket. 'Hagyjátok - mondta -, hadd jöjjenek hozzám a kicsinyek, ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa'.” (Lk 18.16)

Az egyházi közösség és az óvoda kapcsolata azért nélkülözhetetlen, mert a gyermek így szerez tapasztalatot arról, hogy a felnőttek is olyan bizalommal és szeretettel fordulnak Istenhez, mint ahogyan azt az óvodai közösségben átélte, megtapasztalta.

Valamilyen módon minden katolikus óvoda részt vesz az Egyház életében:

- egyházi év ünnepei
- a templom virággal díszítése
- gyertyagyújtás
- Élő Betlehem (a város főterén)

A gyermekeknek meg kell ismerkedniük a helyi egyházi személyekkel: papokkal, a rend nővéreivel. Fontos, hogy tudják megfelelően üdvözölni őket. Hívják meg őket az óvodai ünnepekre (pl. karácsony, húsvéti előkészületek).

A felnőttek – óvodai dolgozók, szülők – részéről más együttműködési lehetőségek is kínálkoznak, pl.:

- hirdetőtábla
- szóbeli hirdetés

- egyház képviselőtestületi tagság
- templomi énekkarban való részvétel (Vadméz énekkar)
- lelki napokon, lelki gyakorlatokon való részvétel
- kirándulás (Sárospatak-Szent Erzsébet)
- zarándokutak
- meghívás a liturgikus ünnepekre, az egyházközség búcsújára
- buzdítás szentségek felvételére (keresztség, házasság rendezés)
- családok invitálása ünnepek előtt lelki délutánra (karácsony, húsvét, pünkösd)
- közös karácsonyi koncerten való részvétel (ökumenikus rendezvény)
- Máltai munka

8.4.5. Az óvoda és a körművelődési intézmények

A körművelődési intézmények sajátos lehetőséget nyújtanak az óvodai nevelői munkához. A kínálat nagyon sok, de úgy kell válogatunk, hogy elősegítsék a nevelési feladataink sokoldalú megoldását, a gyermek személyiségfejlődését, összhangban legyenek intézményük szellemiségével, nevelési céljaival, értékközvetítésével. Szoros kapcsolatot tartunk:

- Szikszó-Könyvtár
- Miskolc-Arany Kapu Bábszínház (néphagyomány éltető értékközvetítés)
- Miskolc-Csodamalom Bábszínház
- Miskolc-Hermann Ottó Múzeum (múzeumpedagógiai foglalkozás)
- Eger- Harlekin Bábszínház (alkalmanként)
- Miskolc-Zöld Kapcsolat Egyesület (teremtésvédelem, fenntarthatóság)
- Szikszó-Vadméz kórus

8.4.6. Az óvoda és a Bethánia Szeretetotthon

Közös a Fenntartónk: a Szociális Missziótársulat kedves nővérei

„Egy épület két épületszárnyában vagyunk” a közös pont a liturgikus tér a „Jó pásztor” Kápolna.

Itt is szoktunk közös szentmiséken részt venni az idős, beteg emberekkel. Ezt látják az óvodásaink is, így is szeretnénk őket az idősek tiszteletére, elfogadására, a segítségnyújtás fontosságára, az ajándékozás örömeire nevelni. Nevelőközösségünk már 25 éve ápolja ezt a jó kapcsolatot a Szeretetotthon gondozottjaival és az ott dolgozókkal.

A kapcsolattartás formái:

- Látogatások a Szeretetotthonba (idősek napja, Szent Márton nap, Szent Erzsébet nap)
- Ünnepi készülődések (advent, karácsony) A Szent Márton Római Katolikus Általános Iskola és Gimnázium is eljön hozzánk a „Jó pásztor” Kápolnába együtt az óvodások, idősek és általános iskolások. Jó így együtt lenni, látni a „generációk találkozását”.
- Ajándékkészítés, ajándékozás(iskolások, idősek)

8.4.7. Kapcsolat a Szakmai Szolgálatokkal

A városi, vármegyei az országos szolgálatokkal.

- Gyermekorvos
- Védőnő
- Városi Bölcsődék és a városi Napköziotthonos Óvoda
- Szikszói Szakszolgálat
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet-Budapest(KaPI)

Az óvodai évek alatt a pedagógiai szakszolgálatok, az egészségügyi szakszolgálatok, a gyermekvédelem intézményei, a gyermekek nevelését speciális ismereteikkel segítik. Kapcsolatunk folyamatos, kölcsönösen tájékoztatjuk és segítjük egymást a ránk bízott gyerekekről.

9. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

9.1. Játék

„Amit csak hall a gyermek, könnyen elfelejti, amit lát is, már inkább megjegyzi. De amiben ő maga is tevékenyen részt vesz, az bizonyosan bevésődik az emlékezetébe. „ (Kodály Zoltán)

A játék a kisgyermek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze, hiszen örömet és szórakozást ad számukra. Játék közben tapasztalatokat is szereznek a tárgyi világról, a szociális kapcsolatokról, újrajátszva elmélyíthetik élményeiket vagy kompenzálni tudják kudarcaikat – tehát tanulnak általa. Bővül szókincsük, fejlődik beszédkészségük, figyelmük, gondolkodásuk, emlékezetük, fantáziájuk, szabálytudatuk, önuralmuk.

A játék – a szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi, pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A játékban a gyermek többnyire a felnőttet utánozza. Mintaválasztását érzelmei (kötődés, félelem befolyásolják). A játék az a terület, amelyben az ÉN és a MÁSIK egymástól való elhatárolódása segíti a gyermeket abban, hogy önmagáról és a másikról is pontosabb kép alakuljon ki benne. A másik reagálása – ahogy rámosolyog, hozzászól, mozdulatával, arckifejezésével, tekintetével válaszol – jelenti számára a másik és önmaga egységét, és egyben az egymástól való elhatárolódást is.

A játék egy hatalmas varázslat a gyermekben feszülő agresszív indulatok, félelmek, sérelmek megszelídítésére és feloldására. A fantázia segítségével szinte egyik pillanatról a másikra alakítja át a megélt valóságot és környezetét.

Az első játszótársnak: a szülőnek, óvodapedagógusnak mintaadó szerepe van. A felnőtt tevékenysége az első élmény a gyermek számára, melyet hosszan, elmélyülten és

sokféle szituációban újra és újra „lefényképez”. Alkalmanként aztán ezt a „fényképanyagot” veszi elő. És éli újra emlékképeiben.

családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség.

Az óvodapedagógus és a szülő feladata a gyermek játszóterületének kialakítása, annak berendezése. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus-szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

Domináló ebben az óvodapedagógus szerepe, hiszen ő az ismerője a gyermek fejlődésének, és a sokirányú fejlesztést biztosító tárgyaknak, eszközöknek, melyek között meghatározóak a természetes anyagok és tárgyak.

A harmonikus, lágy környezet kellő védettséget biztosít. Az egyszerű, alakítható anyagok és játékszerek fantáziavilágba segítik a gyermeket, így adva teret képzeletének, kreatív gondolkodásának.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

A gyermek értelmi fejlődését játék közben is befolyásolja az óvodapedagógussal való beszédkapcsolata, ennek mennyisége, minősége. Játékára, és annak tartalmára hatással vannak a keresztény közösségben átélt élmények – keresztelő, esküvő, körmenet, a vasárnapi szentmise –, a kirándulások stb.

Az élményekhez biztosított eszközök motiválóan hatnak.

A játék a gyermek személyiségének alakulásában mással nem helyettesíthető helyet foglal el.

Célunk:

- A gyermek személyiségének, önbecsülésének, képességeinek a megalapozása, a keresztény pedagógiai elveknek megfelelően.
- A játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó, kreatív gyermek nevelése.
- Az érzelmi, mozgásos, szociális tapasztalatok többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak, ötleteinek kibontakoztatása.

Feladataink:

- Azokat a feltételeket, helyzeteket, bőséges tapasztalatszerzéseket biztosítani, amelyek hatással vannak a játékra.
- Élményszerzés lehetőségének megteremtése, mely alap a gyakorló játékhoz, a szimbolikus szerepjátékhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz, a barkácsoláshoz, a bábozáshoz, dramatizáláshoz.
- A 3-6-7-8 éves korban megjelenő játékfajták tartalmának, minőségének gazdagítása, figyelembe véve a gyermek egyéni fejlődési sajátosságait.

A megvalósításhoz ajánlott szervezeti formák

Megfelelő:

- élmény
- hely
- idő
- nyugodt légkör
- biztonságos játékeszköz

3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása

A 3-4 éves gyermekek tevékenységét a gyakorló játék és a szerepjáték jellemzi. Ebben a korban elsajátítják és betartják a játékszerekkel és az együttjátszással kapcsolatos elemi szabályokat. Szívesen játszanak együtt, egymás mellett vagy két- három gyermekből álló csoportban. Képesek olyan szerepjátékok kezdeményezésére, amelyek egyszerű cselekvéseket és kapcsolatokat tartalmaznak. Barkácsoláskor a gyermekek bevonásával készítünk egyszerű kiegészítő játékszereket, így természetes lesz, hogy a hiányzóeszközöket később maguk is elkészíthetik. Bábozáskor elsősorban a báb mozgatása kelti fel a gyermek érdeklődését, ezért

a csoportszobában tartjuk a leggyakrabban használt bábokat. Gondoskodunk arról is, hogy az építő, rakosgató gyermekek nyugalmas helyet találjanak maguknak. 3-4 éves korban olyan szabályjátékokat alkalmazunk, amelyek a gyermekek mozgásszükségletét elégítik ki, szabályaik egyszerűek, s tartalmuknál fogva közel állnak a gyermekekhez.

4-5 éves kor jellemző játéka a szerepjáték. A gyermekek játéka tapasztalataikat, ismereteiket tükrözi, tartósan kialakul a kisebb- nagyobb csoportokban való együttjátás. Közösén készítjük el a kiegészítő kellékeket a játék tartalmi bővítéséhez. A bábozáshoz biztosítjuk a gyermekek kézméretének megfelelő bábót, magasságuknak megfelelő paravánt. Az építőjátékhoz biztosítjuk a sokféle eszközt és anyagot. 4-5 éves korban már olyan szabályjátékok is választhatók, amelyek megkívánják, hogy a győzelem elérése érdekében a gyermekek közösén tartsák be a szabályokat.

5-6-7 éves korban a játék témájához kapcsolódó szerepek és ennek megfelelő magatartás megkívánja a társra figyelést, a kívánságok késleltetését, az elgondolások módosítását, ezért megértik, elfogadják játszótársaik elgondolásait, tevékenységük logikáját, alkalmazkodnak a szabályokhoz. Képesek olyan játékhelyzeteket létrehozni, amelyekben tapasztalataik, érdeklődésük alapján ábrázolhatják a felnőttek tevékenységét. Saját példánkkal arra ösztönözzük a gyermekeket, hogy a barkácsolás a szerepjáték, a bábozás természetes eszköze. Közösén készítünk sík és fakanál bábót. 5-6-7 éves korban bonyolultabb szabályjátékot is választhatunk, amelyek nagyobb ügyességet, nagyobb szellemi erőfeszítést igényelnek. Már képesek a bonyolultabb szabályjátékok megtanulására, gyakorlására, ezért engedjük, hogy a gyermekeink játékában az egészséges versengés is jelen legyen.

Udvari játéklehetőségek

Az udvari játékok zömmel a gyermekek nagymozgását elégítik ki. Ha az időjárás engedi: építő, konstruáló játékok, ábrázoló tevékenységek, bábozás, dramatizálás, verseny és szabályjátékok, énekes játékok alkalmazásával tesszük változatossá az udvari életet.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- Örömeiket lelik a szerepjátásban, képesek elosztani egymás között a szerepeket.
- Egy azon játéktémában több napon keresztül képesek részt venni.
- Játékaikhoz tudnak kellékeket, tárgyakat barkácsolni.

- Igénylik a szabályjátékokat, képesek azok megszervezésére, lebonyolítására, tartják magukat a szabályokhoz.
- Konstruáló, építő képességeik fejlettsége lehetővé teszi az önálló alkotások létrehozását.
- Az óvodánk által előnybe részesített viselkedési szabályok megjelennek társas viselkedésükben.

9.2. Verselés, mesélés

Mondóka és gyermekvers

A kisgyermekkorban hallott altatók, ébresztők, mosdattatók, öltöztetők, járatók, ujjkiolvasók, höccögtetők, nap- és csigahívogatók, kenyérsütők, hangokat utánzó, számlálósdi, beugratók, mondókák a gyermek biztonságát növelik, mert a szeretett személy: édesanya, édesapa, később az óvodapedagógus közvetlen közelében hallja, s éli át azok dédelgető, babusgató, simogató tevékenységet kísérő játékos, humoros voltát. A gyermekre különös hatással vannak a mozdulatok, a ritmusok lágysága vagy játékossága, a szavak és a mozdulatok egysége, harmóniája.

Ez olyan esztétikai élmény, mely segíti a gyermek érzésvilágának magasabb szintre emelését.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mese

A mese a gyermek szemével nézett világ. Érzelmi-értelmi és etikai fejlesztésének és fejlődésének egyik legfőbb eszköze. Ha a gyermeknek szellemi táplálékot akarunk nyújtani, akkor a mese a „lelki táplálék”.

A mese olyat mond el a gyermeknek, amit elfogad, mert látásmódja abból a belső mélységből indul, melynek titka önmaga számára is csak lassan bontakozik ki, és mutatja meg magát.

A keresztény óvodapedagógus tudja, hogy a magyar népmesék kimeríthetetlen forrásai annak a gyermeki világnak, melyben érzelmi, értelmi, lelki, esztétika, eszközi vonatkozásban „táplálékot” kap a gyermek. Kiválóan alkalmasak erre a klasszikus mesék is.

A modern gyermektörténetekkel ellentétben a mesékben a gonoszság éppúgy jelen van, mint az erény, s éppen a szélsőséges jellemek alapján tud a gyermek különbséget tenni a jó és a rossz között. Mert minél egyszerűbb és érthetőbb a jó hős cselekedetvilága, annál könnyebb azonosulnia vele, vagy ellenkező esetben elutasítania a rosszat.

Az óvodában folyó irodalmi nevelésünk célja a versek és a mesék megszerettetése, a gyermekek képzeletének, figyelmének, nyelvi képességeinek (tiszt, nyelvtanilag helyes beszéd, szókincs bővítés, új fogalmak megismerése, metakommunikáció) fejlesztése.

A bábozás megszerettetésére is nagy hangsúlyt fektetünk, mint módszert rendszeresen alkalmazzuk. A kisgyermek együtt tud érezni a bábokkal, így oldja feszültségét. A nap folyamán leginkább a játékidőben, de a tevékenységek alkalmával is lehetőség van a különböző bábtípusok – ujjbáb, kesztyűsbáb, síkbáb, fakanálbáb – alkalmazására.

A gyermek a meséken keresztül kap példákat arra, hogy a kitartani a jóban, harcolni a jóért magatartás hozza meg a várt eredményt.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A katolikus óvoda segíti a szülőket abban, hogy a ma oly divatos okos telefonok és digitális eszközök személyiségromboló hatását felismertesse, s helyette megajándékozza a gyermekeket a mese, az elbeszélés, a bábozás emberformáló szépségével.

Célunk:

- A gyermekek érzelmi, értelmi, lelki és etikai fejlődésének segítése.
- A mese és a vers az anyanyelv szövegén át emberi kapcsolatokra tanítson, segítse a gyermeket a világ megismerésében
- A keresztény emberre jellemző személyiségjegyek magalapozása.

Feladataink:

- A bemutatásra, megismertetésre szánt irodalmi anyag igényes kiválasztása. (Keresztény értékeket közvetítsen.)
- A gyermekek beszédének, kifejezőmódjának fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal és a bábjátékkal.
- Irodalmi élmény nyújtása, népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül.
- Önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés.

- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.
- A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás, dramatikus játékok).
- A könyv, az olvasás szeretetére nevelés.

A mese, vers kiválasztásának szempontjai:

- keresztény értékeket közvetítsen,
- művészi értéke legyen,
- évszakokhoz, liturgikus ünnepkörökhöz kapcsolódjon,
- a gyermek számára érthető, a korosztályuknak megfelelő legyen tartalomban és terjedelemben.

A megvalósításhoz ajánlott szervezeti formák

A gyermekcsoport és az irodalmi anyag ismeretében az óvónő maga döntse el, mikor szükséges a csend, és a csoport milyen arányú részvételére gondol. A mozgással kísérhető verseknek nem árthat a természetes gyermekzaj, játékszaj. Képeskönyvet nézegetni, a képekről beszélgetni, meseképeket készíteni kisebb csoportokban jó. A mondókák egy részeltovagoltatók, tenyeresdik, hintáztatók- páros játékot igényelnek. Az igazi meséhez csend szükséges! Naponta mondunk mesét, pihenés előtt különösen, mert ilyenkor a nyugalom helyet készít a mesének.

3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása

Fontos feladatunk, hogy a 3-4 évesek versanyagát népi mondókákból, rigmusokból és a legismertebb költőink ritmikus, zenei hatású játékos verseiből állítsuk össze. Olyan meséket választunk, amelyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik. A kiscsoportos korú gyermekekkel 8-10 mondókát és 10-12 új mesét ismertetünk meg.

A 4-5 éves korú gyermekek meséi már lehetnek többfázisos szerkezetű állatmesék, népmesék, a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséi. Versek: vidám, humoros versek, klasszikusok és a mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó versei. A középsős korú gyermekekkel 4-5 mondókát, 5-6 rövid verset és 10-12 mesét ismertetünk meg.

Az 5-6-7 éves kor a mesehallgatás igazi ideje. Arra törekszünk, hogy az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken át a klasszikus tündérmesék, a tréfás mesék és

műmesék épüljenek be a gyermekek mesetárába. A gyermekek a meseregényeket is szívesen hallgatják, várják. Ösztönözzük a gyermekeket a saját vers-és mesealkotásra. A nagycsoportos gyermekekkel megismertetünk 4-5 kiolvasót, 10-15 verset, 15-20 új mesét.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- A gyermekek szívesen ismételtetik a tanult verseket, mondókákat.
- Várják a napi mesét.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.
- Megjegyeznek és felidéznek 10-15 gyermekmondókát; 10-15 verset; 10-20 mesét
- Képesek a valóságot, a mese világtól megkülönböztetni.
- A könyvekben a képek alapján megtalálják legkedvesebb meséiket, történeteiket.

9.3.. Ének zene, népi játék, tánc

„A leggondosabb családi nevelés sem adhatja meg, amit az óvoda nyújt: az emberi közösségbe való beilleszkedést. A társas nevelés a zene kezdőfokán hatalmas segítség... Amit a gyermek az óvodában kap, az egyúttal a közléleknek lesz alkotóeleme. Az egész ország közízlésére kihat.” (Kodály Zoltán)

„Az emberek többsége zenétlenül megy végig az életén, s még jó, ha nem sejtí, mit veszített.” (Kodály Zoltán)

A zene az ember legősibb kifejezési formája, sokkal ősbib, jellemzőbb, mint a nyelv. A zene maga az ember. a zene, a hang, a ritmus egymástól elválaszthatatlanok.

A magzat már a születése előtt az anyaméhben érzékeli az édesanya szívverését, és ezzel a ritmussal él kilenc hónapon át. Megszületésük után ennek hiányát valamiképpen pótolni kell, elsősorban saját hangjukkal. A hang kapcsolatteremtést jelent.

Az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek.

Óvodánkban célunk a zenei érdeklődés kialakítása, a jó zenei légkör megteremtés, a zenei ízlés formálása a zenei élményeken és tevékenységeken keresztül. „A zenei kultúrával

minél sokrétűbben ismerkedjenek meg a gyerekek: a népi mondókáktól kezdve az egyházi zenéig (gregorián; klasszikus polifónia; énekes-hangszeres, többszólamú egyházi zene) a vallásos énekig...” „Az ének és a zene egyfajta kommunikációs eszköz... de egyben az ünnep, az ünneplés szolgálatában jelentős hangulati tényező is”. (Várnagy Antal: *Liturgia*)

Segít a lelkünket Istenhez emelni, Istent dicsőíteni.

Természetesen a katolikus óvodatiszteletben tartja a gyermek hangjának, hallásának fejlődését. Ezért az ötfokú, pentaton dallamokat szólaltatja meg a gyermek ajkán. Fejlődésük bizonyos fokán bemutat olyan énekeket, melyek más népek ajkán csendülnek fel, ám nem szorgalmazza azok idő előtti elsajátítását. Tiszteletben tartja azokat a ma divatos énekeket is, melyek hitbeli gondolatokat közölnek, de ritmusuk, hangterjedelmük, s a benne jelenlévő – felnőtt számára is nehezen megtanulható – hanglejtés idegen a magyar néptől, a magyar zenei kultúrától.

A magyar nép ajkán megszólaló dalok között bőséggel akad olyan, amelyen felismerhető a lélek Istenhez emelkedettsége, istennel való párbeszéde. Ezek adhatják az énekhallgatás anyagát.

Ritkán a gépzene is alkalmas lehet zenei élmények nyújtására, de az élő zenét, a közös éneklés örömét nem pótolhatja.

A zenei nevelés szerves részét képezik a hangszerek, melyeket a gyermekek használnak, és az óvodapedagógus hangszerei lehetnek: hegedű, furulya, metallofon, xilofon. „A gitárzene a magyar földön import szellemet hordoz és terjeszt.” (Törzsök Béla)

Az óvodában a zenei élménynyújtás legszebb eszköze az emberi hang. Ha mód és lehetőség van rá, célszerű a gyermekeket más magyar népi hangszerekkel – pl. síp, dob, tekerőlant (nyenyere), citera, doromb – megismertetni. Hangszersimogató programokat is szoktunk szervezni.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógusnak figyelembe kell vennie a nemzetiségi, etnikai, kisebbségi hovatartozást is.

Célunk:

- A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése.
- Zeneszerető, egészséges lelkű, kultúrált, boldog ember nevelése.

- A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket.

Feladataink:

- A gyermekek nyelvi képességeinek biztosítása mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei képességfejlesztő játékokkal.
- Az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő zenei anyag válogatása.
- A gyermekek megismertetése a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal.
- A 3-6-7-8 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.

A megvalósításhoz ajánlott szervezeti formák.

A zenei nevelés szervezeti formája: tevékenységbe ágyazottan. A zenei képességfejlesztő játékokat egyéni, mikro csoportos formában szervezzük, de alkalmanként a frontális foglalkoztatásra is lehetőséget teremtünk, figyelembe véve a csoport létszámát és a zenei nevelés feladatát.

3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása

A 3-4 éves gyermekek elsősorban a felnőttekkel közösen játszható ölbeli játékokat ismerjenek meg. Legyen ezek között arc, kéz, ujj, lovagoltató játék(6-8). Olyan egyszerű, 4-5 hangból álló énekes játékokat ismertetünk meg (10-15), amelyek játéka álló helyzetben, játékos mozdulatokkal eljátszható. Tudjanak a gyermekek halkabban, hangosabban beszélni, énekelni. Figyeljék meg a csendet, környezetük hangjait és a dallamjátszó hangszerek hangszínét. Érzékeljék különböző mozdulatokkal az egyenletes lüktetést. Arra törekszünk, hogy minél több zenei élményt közvetítsünk a zenehallgatási dalokkal is.

A 4-5 éves gyermekek énekeljenek 4-5 motívumból álló énekes játékokat, műdalokat. A 4-5 új mondóka és a 10-12 új gyermekdal megtanulása mellett ismételgessék a korábban tanultakat is. A gyermekdalok hangterjedelme d-m-sz maradjon. A körjátékok bővüljenek szerepcserés, párválasztó, sorgyarapító játékokkal. A halkabban- hangosabban mellett énekeljenek magasabban és mélyebben, ezeket kísérik jelölő kézmozdulatokkal. Érezzék az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát a mondókák, dalok ritmusát. Többféle ritmushangszert is biztosítunk.

Az 5-6-7 éves gyermekek tanuljanak meg 4-7 mondókát, 10-15 új énekes játékot és 4-5 alkalomhoz illő műdalt. Megismertetjük a gyermekeket olyan dalokkal, amelyekben szinkópa is előfordul. Bonyolultabb párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító- fogó énekes játékokat is játszunk. Tanulgatjuk az egyszerűbb tánclépéseket is. A hallásfejlesztést elősegítő fogalompárokat pl. halkabban-hangosabban összekapcsoljuk a dallambújtatással. A ritmusfejlesztés eredményeként a gyermekek meg tudják különböztetni az egyenletes lüktetést és a ritmust.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- A gyermekek örömmel játszanak énekes játékokat.
- Szívesen hallgatják az óvónő énekét, illetve az óvónők együtt éneklését és a nekik való komolyzenei alkotásokat.
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Érzik és érzékeltetik mozgással, dallal a lüktetést, a ritmust.

9.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Összetett, sokszínű nevelési terület. Az a célja, hogy kialakítsuk a gyermekben a szépség, a harmónia iránti vonzódást, és egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően az elemi képolvasási kompozíciós-térbeli tájékozódó és rendszerező képességeket.

E tevékenységek elősegítik, hogy élmény- és képzeletviláguk gazdagodjon, fogalmaik tartalmasabbá váljanak.

Az óvodapedagógus legyen a gyermekek segítségére tér-formai és színeképzeik alakulásában. Ismertesse meg a gyermekeket a különböző anyagokkal, technikákkal, az ábrázolás és a konstruálás egyszerű munkafogásaival.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az óvodapedagógusra hárul a feladat, hogy megteremtse a megfelelő feltételeket, az elegendő időt, a nyugodt, derűs légkört, előkészítse a szükséges eszközöket és a helyet, ahol kényelmesen dolgozhatnak a gyermekek (ábrázoló,kézimunka, alkotó sarok). Az esztétikus környezetkialakítással is motiválhatja a gyermekeket a különböző tevékenységekre.

A gyermek valamennyi rajzát, alkotását az óvodapedagógusok és a dajkák is kezeljék értékként, példát adva ezzel a gyerekeknek és a szülőknek is.

A katolikus óvodában módot kell adni a vallásos és szakrális ábrázolásokkal való ismerkedésre is, amely „Isten végtelen szépségére figyel, azt akarja lehetőségei szerint emberi alkotásban kifejezni. Annál jobban szolgálja tehát Istent, az ő dicséretét és dicsőségét, minél tudatosabban törekszik arra, hogy alkotásaival a lehető legjobban vezesse Isten felé az emberek lelkét.” (S. C. 122.)

Kritikusan – a gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve – kell kiválasztani a gyermekek elé kerülő kegytárgyakat, szentképeket, képzőművészeti reprodukciókat, könyvillusztrációkat, hogy a kívánt cél elérésében segítsék a nevelőmunkát, és ne keltsenek a kicsikben félelmet, rossz érzést.

Célunk:

- Érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt.
- A gyermekek élmény és fantázia világának képi, szabad önkifejezése.
- A gyermek tér, forma, szép képzetének gazdagítása az egyéni képességek, fejlettség figyelembevételével.
- A szép iránti fogékonyságuk, igényességük fejlesztése.

Feladataink:

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- Különböző anyagok, változatos technikák, eljárások, eszközök kipróbálása, megismertetése.
- A gyermekek térbeli tájékozódásának, szín és formavilágának gazdagítása.
- Érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt.
- Az alkotás örömeinek megtapasztaltatása, önkifejezésre ösztönzés.
- A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének fejlesztése.

A megvalósításhoz ajánlott szervezeti formák:

- Megfelelő hely
- Elegendő idő
- Nyugodt légkör
- Minőségi eszközök

3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása

A 3-4 éves gyermekeket játszva megismertetjük a különféle anyagokkal, eszközökkel és a technikai megvalósítás lehetőségeivel. A tevékenységek köre: a képalakítás, (festés, zsírkrétarajz, papírragasztás) a plasztikai munkák és az építés köré csoportosíthatók. A forma-fírka időszakában a téma nem tervezhető! Arra törekszünk, hogy a gyermekek tetszés szerint vegyenek részt a plasztikai alakításban. Megmutatjuk nekik, hogy az anyagok alakíthatók nyomkodva ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, mélyítve, tépegetve, karcolva... Az építés során megismerkedünk a különböző tárgyak formáival, alakzataival.

A 4-5 évesek tevékenységét témák adásával és megfelelően illeszkedő technikával bővítjük. Jelenjen meg a gyermekek rajzában az emberábrázolás, környezet, tárgyak, cselekmények saját elképzelés alapján történő ábrázolása. Biztosítunk különböző ceruzákat, krétát, filctollat, különböző vastagságú ecseteket. A gyermekek alakítsanak képeket különböző fonalakból, textilekből, termésekből, kavicsokból, tollakból... Arra buzdítjuk őket, hogy próbáljanak apró ajándéktárgyakat is készíteni.

Az 5-6-7 évesek szívesen dolgoznak együtt, szeretnek közös kompozíciót létrehozni. Feladatunk, hogy gazdagítsuk a technikai megoldásokat és az eszközök választékát is. Folyamatos segítséget adunk a játékok, játékkellékek, egyszerű bábok készítéséhez. Lehetőségeink szerint kiállításokra is elmegyünk a nagycsoportosokkal.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- Alkotásaikban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, érzéseiket, elképzeléseiket.
- A gyerekek alkotásaira az egyéni színvilág, részletező formagazdagság a jellemző.
- Örülnek az elkészült "műveknek", a közösen elkészített kompozícióknak.
- Szívesen formáznak, alkotásaik felismerhetők.
- A téralakításban, díszítésben, kreatívak, együttműködők.
- Rácsodálkoznak a szépre, tudnak gyönyörködni benne.
- Megfogalmazzák értékítéletüket, tudnak beszélni az alkotásokról.
- Vigyáznak saját és mások alkotásaira.

9.5. Mindennapos mozgás

Minden tevékenység alapja a mozgás. Az óvodáskorú gyermekek leginkább a mozgás, a tevékenységek által szereznek információkat a környezetükről. Mozgásigényük kielégítését a testnevelési tevékenységek és a szabadban végezhető különböző mozgásos tevékenységek szolgálják, melyeket a gyermekek részben szabadon választanak, részben irányított tevékenység által. A mozgások átgondolásától, erejétől, ügyességétől, gyorsaságától, harmonikus összerendezettségétől függ a gyermek életében sok minden.

A gyermek mozgásának fejlesztése szorosan összefügg egész szervezetének, lelki életének fejlesztésével.

- Fejlesztésre legjobb eszköz a mozgással összekötött játék.
- A fejlesztés szempontjából hasznosak a kirándulások, séták, s mellettük a testgyakorlatok.
- Az edzés erősíti az idegrendszert, mozgósítja a különböző szervek erőit. Kedvezően befolyásolja a szervezet működését.
- Hatással van az állóképességre és a teljesítőképességre.
- Erősíti a gyermek vállalkozó kedvét, növeli akaraterejét.

Fontos, hogy a gyermek szerezzon uralmat a teste felett (adottságai és neveltetése szerint ne legyen lusta).

A mozgás jelentős szerepet játszik az egészséges életmódra nevelésben. A sokféle mozgáslehetőség kedvezően befolyásolja az egész szervezet fejlődését, hozzájárul a légzőszervi és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont- és izomrendszer teherbíró képességének növeléséhez. Elősegíti a harmonikus testi-lelki fejlődést, a biológiai egyensúly fenntartását, az egészség megóvását.

Célunk, hogy megszerettessük a gyermekekkel mozgást, az aktív nagymozgástól kezdve a finommotoros manipulációig minden területen. A mozgásigény kielégítése az egész szervezet működésére kedvezően hat. Természetesen figyelembe kell venni a gyermek egyéni szükségleteit és képességeit.

Fontos a mindennapos frissítő testmozgás és a heti egy alkalommal megtartott testnevelés foglalkozások során, hogy a mozgásanyagok, tevékenységek és eszközök kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez (mivel vegyes csoportok) igazodjunk.

Célunk:

- A gyermekek természetes mozgásának fejlesztése játékos formában.
- Az óvodás gyermekek téri tájékozottságának, alkalmazkodó képességének fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermek szabad mozgáskedve.
- A személyiség akarati tényezőinek fejlesztése.
- A mozgásöröm átélése az óvodai nevelés minden napján.
- A gyermek képességfejlesztése, irányított mozgásfejlesztése.

Feladataink:

- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A rendszeres mozgással az egészséges életvitel kialakítása.
- A mozgástapasztalatok bővítése sok gyakorlással, a mozgáskészségek alakítása.
- A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése.
- A mozgáson keresztül az értelmi és a szociális képességek fejlesztése.

A megvalósításhoz ajánlott szervezeti formák.

A mozgásfejlesztés területei:

- a szabad játék (udvaron, csoportszobában)
- irányított mozgásfejlesztés (mindennapos frissítő mozgás, tervszerűen szervezett mozgás)

Mozgásfejlesztés a szabad játékban

Célunk: minden gyermek találja meg fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet. Az óvodás gyermek szeret ugrándozni, futkározni, csúszni-mászni. Ezért fontos, hogy megőrizzük, ha szükséges felkeltsük ezt a mozgáskedvet. Lényeges a megfelelő motiváció, a mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása, a mozgástevékenység pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása. A gyermekek napirendjét úgy alakítjuk ki, hogy egésznap biztosítjuk számukra a megfelelő helyet, időt és eszközt a mozgásos tevékenységre a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

A szabadban szervezett énekes játékok is jól szolgálják a gyermekek mozgásszükségleteinek kielégítését.

Szervezett, irányított mozgásfejlesztés

Az irányított mozgásfejlesztés a heti tervszerűen szervezett mozgás keretében és a mindennapos frissítő mozgás alkalmával valósul meg.

A 3-4-5 éveseknek heti 1 alkalommal, 6-7 éveseknek heti 2 alkalommal tartunk tervszerűen szervezett mozgást.

A mindennapos frissítő mozgás is szerves része csoportjaink életének, megfelelő időben az udvaron tartjuk.

3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása

3-4 évesek mozgás anyaga nagyrészt a természetes mozgásokat tartalmazza.

Ennél a korosztálynál a nagymozgások fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt./ Futás- ugrás- dobástámaszgyakorlatok / Többféle kéziszert alkalmazzunk (babzsák, labda, szalag, karika, kendő...). Nagyon fontos a helyes mintaadás.

A 4-5 éves gyermekek természetes mozgásában még mindig a nagymozgások fejlesztésére a hangsúly, de már előtérbe kerül a tér megismerése. Ennek érdekében sok olyan gyakorlatot kell terveznünk, amikor különböző irányokban végeznek mozgásokat és különböző formákat mozognak be a gyerekek. Az irányított mozgásos játékokban jelenjenek meg a futásgyakorlatok, az ugrásgyakorlatok, dobásgyakorlatok. Arra törekszünk, hogy minél gyakrabban játsszanak a gyermekek labdagyakorlatokat, hisz így egyre ügyesebbek lesznek. A támaszgyakorlatok ennek a korosztálynak is jellemző feladatai (csúszás, mászás, kúszás talajon és különböző szereken). A talajtorna anyagaként jelenjen meg a gurulóátfordulás előre és a kézenállás előgyakorlata a „csikórugdalózás”. Kiemelt szerepet kapjon az egyensúlyérzék fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordinációt fejlesztő gyakorlatok heti rendszerességgel tervezünk lábboltozatot erősítő speciális járás és gimnasztikai gyakorlatokat. A gyakorlatok végzéséhez különböző eszközöket használunk.

Az 5-6-7 éveseknél az észlelés fejlesztése a legfontosabb feladatunk. Ebben az életkorban a gyermekek mozgása már összerendezettebb, harmonikus ritmusú. Hangsúlyt kap a foglalkozásainkon az észlelés, az alaklátás, a formaállandóság mozgás közbeni fejlesztése, a finommotorika alakítása és a szabályjáték gyakorlati alkalmazása.

Gyakran használunk kéziszerket (szalag, bot, karika, babzsák, kendő, zsinór, labda, kocka). A különböző típusú futógyakorlatokat sorverseny, váltóverseny, versenyfutás közben gyakorolják a gyermekek. Megismertetjük a fokozódó futást, a gyorsfutást és a lassú futást.

Végeznek a gyermekek ugrásgyakorlatokat, dobásgyakorlatokat, támaszgyakorlatokat (pók, rákjárás, talicskázás...) folyamatosan ismételtetjük a már megtanult talajtorna elemeket: gurulóátfordulás, a testhossztengelye körüli gurulás, a kézállás előgyakorlatát.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- A gyermekek örömet lelik a mozgásos játékokban, szeretnek mozogni.
- A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúly érzékelése, összerendezett mozgása kialakult.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- Betartják a szabályokat a verseny és az ügyességi játékok játszásakor.
- Tudnak társaikhoz alkalmazkodni.
- Saját cselekvéseiket összehangolják társaikéval.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai feladatokat esztétikusan, örömmel végezni.
- Örömmel improvizálnak ismert zenére.

9.6. A külső világ tevékeny megismerése

Az új pedagógiai irányelvek megadták a lehetőséget a korábbi környezetismereti és matematika foglalkozások témáinak összevonására. Így ezeknek anyagát együttesen dolgozhatjuk fel az óvodában folyamatos és alkalmi megfigyelésekkel, gyűjtésekkel, képválogatással, tablókészítéssel, szimulációs játékok alkalmával, folyóiratok, képeskönyvek, enciklopédiák nézegetésével, diaképek vetítésével.

Intézményünkben célunk a teremtet világ szépségeire való rácsodálkozás, a gondviselő Isten mindenhatóságának, szeretetének megéreztetése, az iránta való hála érzésének felébresztése, az ember felelősségének megláttatása.

Meg kell éreztetnünk a gyermekkel, hogy mi, emberek is társai lehetünk Istennek a teremtésben, ha tiszteljük, óvjuk, szépítjük világunkat.

A tevékenységek témáit az évszakok változása, a növények, állatok, emberek élete és a liturgikus témakörök adják.

A környezet a maga beszédes voltán keresztül mutatja meg magát, s tanítja a gyermekeket a látásra, meglátásra. Mindez az óvodapedagógus segítségével elősegíti a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A környezet formai, mennyiségi, nagysági, térbeli és számossági volta a gyermeket a matematikai gondolkodás felé hajtja. Megfigyelések és tapasztalatok egész láncolata alakítja ítéliképességét és mennyiségi ismereteit.

Célunk:

- A közvetlen és tágabb környezet felfedezése a természeti-emberi- tárgyi világ értékei iránt.
- Rácsodálkozás a teremtett világ szépségeire.(Öröm, hála)
- A környezet megismerése, megszerettetése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a környezethez, szülőföldjéhez.
- A gyermekek környezetéből táplálkozó mennyiségi, nagyságbeli, térbeli alaki, síkbeli szemléletének alakítása tapasztalás útján.
- Környezettudatos magatartás elsajátítása.

Feladataink:

- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalás és ismeretszerzés során.
- Az elemi ok –okozati összefüggések felismertetése, megtapasztalása, a logikus gondolkodás megalapozása.
- A gyermekekben a kultúrált, biztonságos életvitel szokásainak, az elfogadott viselkedésformáknak, az érzelmi és erkölcsi normáknak a kialakítása.
- A természet megismerése, megszerettetése, óvása, védelme, helyes viselkedés.
- Segítsük elő a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása.

A megvalósításhoz ajánlott szervezeti formák

A bevált óvodai szervezeti formák közül azok alkalmazása ajánlott, amelyek messzemenően igazodnak az adott témához és a gyermekek életkori sajátosságaihoz. Tevékenységbe ágyazottan, spontán játékhöz kapcsolódva, az önkiszolgáló tevékenységbe építve, a beszélgetések során az udvari tevékenységek, séták, kirándulások közben legalább olyan hatékonyság érhető el, mint a szervezett tevékenységben. Arra kell törekednünk, hogy amit csak lehet a helyszínen, a természetben, élőben figyeltessünk meg.

A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása

A 3-4 éves gyermekek a közvetlen környezetükben érzékelik a környezet esztétikumát, hangokat, színeket, illatokat, formákat, az élet ritmikusságát, ha segítségükre vagyunk. Megismertetjük velük az óvodánkat, néhány gyümölcsöt, állatot, a környezetünkben található formákról beszélgetünk. Lehetőséget adunk a gyermekeknek, hogy beszélgessenek a környezetben található formákról nagyságbeli, mennyiségi jellemzőkről, családi élményeikről, családjuk tagjairól, testünk részeiről. Megfigyeltetjük az évszakok szépségeit, színeit, jelenségeit, növényeit, időjárását. Eközben terméseket, leveleket, kavicsokat, tollakat gyűjtünk. A rövid séták alkalmával a közlekedés legalapvetőbb szabályait, a biztonságos csoportos közlekedés elemeit beszélgetjük meg, és gyakoroljuk. Részt veszünk az e-sport foglalkozásain.

A 4-5 évesek egyre aktívabban vesznek részt az egyes tevékenységekben. Megfigyeljük az évszakokat, az időjárás változékonyságát, a növényeket. A séták során lehetőséget keresünk néhány virág, gyümölcs, állat megismerésére. Beszélgetünk a családról, lakóhelyükről, a testünk ápolásáról, az orvos gyógyító munkájáról. Matematikai tapasztalatok szerzése tevékenységeik során (téri tájékozódás mennyiségi alaki tér – és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés). A megfigyelő séták során gyakoroljuk a gyalogos közlekedés szabályait, megfigyeljük a személy, ill. teherszállításra alkalmas járműveket.

Az 5-6-7 éves gyermekek már képesek tájékozódni az óvoda tágabb környezetében is. Megfigyeltetjük a négy évszak ciklikus változásait. Csíráztatunk, növényeket ültetünk. Képeskönyvek, videofilmek segítségével beszélgetünk az állatokról, növényekről (állatkerti élmények).

A családról kezdeményezett beszélgetéseken gyakoroltatjuk az anya, apa nevét, foglalkozását, lakcímüket. Megnevezzük a testrészeket, részekből emberfigurát rakunk ki, gyakoroljuk a páros fogalmát. Séták során mindig gyakoroljuk a helyes gyalogos közlekedést,

megfigyeljük a közlekedési eszközöket, járműveket (vízi, légi, szárazföldi). Figyelemfejlesztő játékokkal soroljuk a hét napjait, az év hónapjait, a napszakokat.

Matematikai fogalmakkal (mennyiség, hosszúság, magasság, párosítás, halmazok, több- kevesebb, rész- egész...)a mindennapi életben állandóan találkozunk a kisgyermek, így szinte természetes módon ismerkedik meg velük. A matematikai kifejezések először passzív szókinccsé válnak, később azonban egy részük beépül beszédünkbe.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- A gyermekek tudják országunk nevét, zászlónk színeit, felismerjük címerünket, a lakcímünket, saját nevüket és szüleik nevét, szüleik foglalkozását, óvodájuk, csoportjuk nevét.
- Tudják születési adataikat.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között.
- Tudnak gyönyörködni a természet szépségeiben.
- Ismerik a környezetükben lévő intézményeket, nevezetesebb épületeket.
- Ismerik és megnevezik a legismertebb háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Gyakorlottak a gyalogosokra vonatkozó elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismernek közlekedési eszközöket.
- A tárgyakat képesek megszámlálni legalább tízig.
- Tudnak összehasonlítani mennyiség, nagyság, forma és szín szerint.
- Megkülönböztetik a jobbra-balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, mellé...).

9.7. A hitre nevelés tevékenységformái

„ Amit egynek tesztek a legkisebbek közül,

Azt nekem teszitek”

(Mt 25,40)

Óvodánkban a hitre nevelés elsősorban a keresztény értékek átadását, meghonosítását jelenti. A kisgyermekben a bizakodó magatartás kialakítása, ami megalapozza későbbi életét, a bizalmat, a szeretetet, a jóindulatot, a megbocsátást, a türelmet.

Az a feladatunk, hogy a gyermeki bizalomnak mindenben megfeleljünk, ne akadályozzuk magatartásunkkal, cselekedeteinkkel, hogy a kisgyermek ránk hagyatkozzék biztonságban, szeretetben. Legfontosabb átadó és alapozó tevékenységünk, hogy szeretettel szeretetre neveljük a gyermeket. Könnyű a dolgunk, mert a kisgyermeket nagyon könnyű szeretni. Az irántunk érzett bizalmuk ragaszkodásuk maga a szeretet. Az óvodai együttélés során a szeretetnek számtalan megnyilvánulása adódik –játékban és más gyermeki tevékenységekben ahol kialakul az együttérzés, segítségadás, együttműködés, a megbocsátás, engedékenység

A hagyományos verses formájú gyermeki imádságok mellett, az óvodapedagógus példáját követve saját szavaikkal megfogalmazott fohászokat is mondhatnak a gyerekek. Életkori sajátosságaiknak megfelelő énekeket válogatunk melyet örömmel énekelünk együtt. Ehhez társul a keresztvetés, ami önmagában is imádság. A megfelelő alkalom az imádságra a „csendes percek” ideje, az étkezések előtti- utáni ima, nemcsak azért mert szép keresztény szokás, hanem mert ez a helyzet átlátható a gyermek számára. A délutáni pihenés előtti imádság, ének értékes szokás. Olyan imát is mondhat az óvónő amelyet gyermekek nem ismernek, ilyenkor a gyermekek helyett és értük is imádkozik. Fontos a liturgikus év ünnepeihez kapcsolódó némely Bibliai történet elmondása, felelevenítése. Szentek, szentéletű emberek életpéldájának megismertetése. (pl. Assiszi Szent Ferenc, Szent Márton, Szent Erzsébet, Szent Miklós...)

Célunk:

- Hitre nevelésünk az egész napot, az egész óvodai életet átható folyamat legyen.
- Jézus örömhírének átadása – a vallásos neveléssel együtt a gyerekek „tanítását” is megkezdjük.
- Örömteli, szeretetteljes légkör kialakítása a hitre nevelés tevékenységei során – a „jézusi szeretetélmény” megérettetése a gyerekekkel.
- Együttműködés a családokkal – a gyerekek az óvodában átélt vallásos élményeikről szívesen számoljanak be otthon, és hívják a szüleiket a közös imára.

Feladataink:

- Ismertessük meg a gyermekekkel Jézus életének főbb eseményeit, néhány példabeszédét, tanítását, és általa a Mennyei Atyát, a Szentlélekistent.
- Ismertessük meg velük a Bibliát (a gyermekek számára érthető történeteket, tanításokat – az Újszövetségből merítsünk).
- Ismertessük meg őket a templommal, a templomi közösséggel, a plébánossal és a szolgálattevőkkel.
- Tartsuk szem előtt a vallásos környezettel kapcsolatos tapasztalatszerzést, élménygyűjtést, ezek közös feldolgozását.
- Liturgikus neveléssel tegyük érthetővé számukra az ünneplés jelképeit, történéseit.
- Tanítsuk meg nekik a helyes keresztvetést, a katolikus köszönést, néhány kötött szövegű gyermekimádságot és éneket.
- Alakítsuk ki bennük az alapvető vallási fogalmak tartalmát (pl. imádság, templom, szentmise... stb.).
- Ismertessük és szeretessük meg velük Jézus édesanyját, a Szűzanyát.

Szervezeti formák:

A 3-5 éves gyerekek vallásos nevelésével együtt a tanításukat is megkezdjük, de életkori sajátosságaik miatt csak alkalmanként. Vegyük észre, és használjuk ki a nap folyamán adódó élményszerűen kialakuló helyzeteket:

- váratlanul, ha egy esemény felkelti a gyermekek figyelmét, érdeklődését, és kérdést tesznek fel vele kapcsolatban,
- előre látható találkozások, az egyházi év ünnepei, egyéb előre tudott események,
- mesterségesen előidézett, céllal jelölt séta, látogatás, vagy történet elmondása, beszélgetés.

A hitre nevelésünk az egész napot átható folyamat legyen. Ebből emelkednek ki azok a tevékenységi formák, amelyek direkt módon lehetőséget biztosítanak az előbbi célok megvalósítására:

- a reggeli csendes percek
- az ebéd előtti és utáni ima

- tervszerűen szervezett hitre nevelés, „növelés”
- közös ünneplés
- családi mise

9.8.Munka jellegű tevékenységek

A tevékenység szót a nevelésben széles körben értjük: beletartozik a gyermek játéka, mozgása, tapasztalatokon alapuló tanulása, munkája, szórakozása, magányos és közösségi elfoglaltsága. Mindezzel fejlődnek képességei, jellemvonásai.

A tevékeny élet egyik alkotóeleme a munka. A munkának sokféle lehetősége, árnyalata van az óvodában, melynek örömét az óvodapedagógus tudatos, tervszerű, egészen személyre szabott gyermekismerete tesz lehetővé. Kezdetben a gyermek figyelgeti nevelője vagy a nagyobb gyermekek tevékenységét, majd kedvet kap az utánzásra. Ha megdicsérik, az fokozza a tevékenység utáni vágyat, és egyre több feladat megoldására buzdítja a gyermeket.

A munkafolyamatok türelmes megmutatása és értékelése növeli a gyermek kitartását, önállóság felé törekvését, miközben hozzászokik, hogy az apró munkákat, szépen, pontosan végezze. Sokszor a gyermek magától is rájön, hogy a többiekkel együtt végzett munkának hamarabb mutatkoznak eredményei, örömei, ezért képesek másokkal együtt dolgozni egy feladaton. Így lesz a munka jellegű tevékenység a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Csak annak a tevékenységnek van nevelő hatása, amely iránt a gyermek érdeklődik. Az a gyermek, amelyik a felnőtt segítségével megtapasztalja munkája értelmét és eredményét, tudatos emberré válik.

Az óvodáskor kezdetén az önmagukkal kapcsolatos tevékenységek (önkiszolgálás, öltözködés, testápolás, étkezés, környezetük rendbetartása) az elvárt feladat, majd 4-5 éves kortól a társaikért végzett munka (naposság, különböző megbízatások teljesítése) kerül előtérbe.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak stb.).

Célunk:

- A munka, a munka végzés megszerettetése.
- A munka iránti tisztelet megalapozása, az eredmény megbecsülése, a dolgozó ember szeretete.
- A gyermeki személyiség fejlesztésének elősegítése.

Feladataink:

- Életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó munkatevékenységek szervezése, a gyermekek egyéni tulajdonságainak figyelembevételével.
- A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, alakítása.
- A munkavégzés feltételeinek megteremtése: megfelelő idő, hely, eszköz biztosítása.

A megvalósításhoz ajánlott szervezeti formák:

- önkiszolgálás
- a közösség érdekében végzett munka
- az alkalmoszerű munkák és egyéni megbízások

3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása

A 3-4 évesek valamennyi munkát felnőtt irányításával, segítségével végzik. Az önkiszolgálás, testápolás, öltözködés, étkezés teendői mellett -lehetőség szerint -bevonjuk a gyermekeket a növények gondozásába is.

A 4-5 évesek munkafajtaikat egyre önállóbban végzik. A személyük körüli teendők kibővülnek, egyre nagyobb hangsúlyt kap a közösségért végzett munka (játékok elrakása, a csoportszoba átrendezése, eszközök kiosztása, elrakása). Már egyéni megbízásokat is adunk.

Az 5-6-7 éves óvodások önállóan, egyre igényesebben végzik a feladatokat. Ügyelnek környezetük rendjére, tisztaságára. Már bonyolultabb megbízásokat, feladatokat is el tudnak végezni. Gyakori dicsérrettel, elismeréssel elérhetjük, hogy a gyermekek szívesen vesznek részt a közösségért végzett munkában is.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végén:

- A gyermekek szívesen, örömmel végeznek munka jellegű tevékenységeket.
- Önállóan végzik megbízatásait.
- Szívesen vállalnak egyéni feladatokat, képesek azokat önállóan elvégezni
- Örömmel segítenek a kisebbeknek és társaiknak.
- Becsülik társaik és a felnőttek munkáját.

9. 9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek könnyebben tanul meg olyan dolgokat, amelyekhez élmények, érzések kötnek, és játékában újra meg újra előveheti, használhatja őket.

Az óvodapedagógus feladata a gyermek ismeretszerzésének sokoldalú biztosítása, hogy az érzékszerveken keresztül is ható és megtapadó élményanyag elmélyüljön, és tudássá váljon a gyermekben.

Az átélt élmények, cselekvések, történések mind jelentéstartalmat hordoznak. Ezeknek a helyzeteknek résztvevője legtöbbször az óvodapedagógus is, aki segítheti ezek feldolgozását, megértését, amíg a gyermek ezt igényli.

A gyermeki tanulás tartalma a gyermek közvetlen, majd egyre táguló természeti és társadalmi környezetéből tevődik össze. Mind a két környezet hatással van a gyermek magatartására, szokásaira, erkölcsi növekedésére.

A gyermek és felnőtt a közösségben gyakorolhatja a tanulás, elsajátítás sokféle lehetőségét. Itt kap élményt arról is, hogy egy közösséghez tartozik, amelyik sokféle módon nyilvánítja ki, hogy Isten szeretetében és vonzásában szép, értelmes és tartalmas emberi életet lehet élni.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás lehetséges típusai:

- a minta- és modellkövetés,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a cselekvéses tanulás,
- a gyakorlati probléma- és feladatmegoldás,

- a felfedezés,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Az óvodai tanulás célja:

- Az óvodás gyermekek képességeinek fejlesztése
- A gyermeki személyiség kibontakoztatása

A tanulás feltétele:

- a gyermek cselekvő aktivitása,
- a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a szervezett, spontán játékos tapasztalatszerzés,
- cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.
- az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formák.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

9.10. Gyermekvédelmi feladataink

Óvodánk gyermekvédelmi feladatait igyekszik összehangolni a helyi egészségügyi és szociális intézményekkel (házi orvos, védőnő, családsegítő), valamint a település önkormányzatával, és annak szociális bizottságával.

Célunk a prevenció, amelynek során igyekszünk feltárni azokat a tényeket, okokat, amelyek a gyermek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.

Napjainkban erre nagy szükség van, mert élethelyzetünk kedvezőtlen alakulása miatt a gyermekek kerültek leginkább kiszolgáltatott helyzetbe. Ennek következtében emelkedik a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek száma.

A gyermekeket arra neveljük, hogy aki teheti, segítse a gyengét, beteget, szegényt. Erre alkalmat adnak pl. a Márton, ill. az Erzsébet nap óvodánkban, vagy a helyi szeretetszolgálat munkájának megismertetése.

Reméljük, hogy keresztény értékrendünk megtapasztalásával, elfogadtatásával utat mutatunk a családoknak, gyermekeknek, s ezzel kivédhetjük, hogy felnőtt korban erkölcsi veszélyek (alkohol, drogok stb.) felé sodródjanak.

Intézményünk a település önkormányzatával összefogva lehetőséget teremt a hátrányos helyzetű családokból érkező gyermekek megsegítésére (pl. étkezési hozzájárulás, fűtési támogatás stb.).

A nehezen kezelhető gyermekek esetében fokozott odafigyelés, kapcsolattartás szükséges, hogy segíteni tudjunk a szülőknek a probléma megoldásában, vagy a megfelelő szakemberhez irányítsuk őket.

Óvodánk nevelési programja a gyermek szeretetére és védelmére irányul. A gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 1997. Nov. 1-én lépett hatályba és meghatározta a gyermeki jogokat. 2003. évi LXV. Módosítási törvény is tovább rendelkezik a gyermeki jogokról.

A gyermeknek joga, hogy nevelési intézményben biztonságban és egészséges környezetben neveljék, óvodai életrendjét pihenő szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.

A gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatokat jelenleg az óvoda megbízott gyermekvédelmi felelős látja el az óvodavezető segítségével. Évente felméréseket végez a gyermekek családi helyzetéről, hátrányosságáról, illetve veszélyeztetettségéről. Munkatervet készít az aktuális feladatokról és azok ütemezéséről. Az óvoda Házirendjében határoztuk meg azokat az óvó-védő előírásokat, amelyeket a gyermekeknek és a szüleiknek az óvodában tartózkodás során be kell tartaniuk.

Óvodapedagógus, szülő vagy gyermek jelzése alapján hátrányos helyzetű családoknál családlátogatáson kell megismerni a veszélyeztetettség okait. Minden esetben igyekszünk

segíteni, nagyobb érzelmi biztonságot és mentális támogatást nyújtani. Az óvodapedagógus pedagógiai, életviteli tanácsot adhat, ha szükséges szakember bevonásával.

Célunk:

Elsősorban a prevenció, mely a gyermekek optimális fejlődését hátrányosan befolyásoló körülmények megelőzésére irányul, valamint a már meglévő problémák (hátrányos vagy veszélyeztetett helyzet) felfedezése esetén azok csökkentése, megszüntetése érdekében végzett széleskörű segítségnyújtás.

Feladataink:

- A gyermekek mindenképp felett álló érdekeinek figyelemmel kísérése, védelme, óvása, érvényesítése a vonatkozó jogszabályok meghatározása, útmutatása alapján.
- A gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése óvodánk minden dolgozójának kötelessége!

Gyermekeink védelmi munkánk elvei:

- Gyermekeink teljes körű védelme pedagógiai munkánk szerves része.
- A prevenciót tartjuk elsődleges feladatunknak, ugyanakkor legjobb tudásunk szerint törekszünk a korrekciós testi, lelki nevelési feladataink ellátására.
- Bizalmat ébresztő, előítéletektől mentes, toleráns, magatartással közeledünk a családokhoz, érzékelve a társadalmi élet és a családok életvitelének változását.
- Számunkra a gyermek és az ő személyiségének teljes kibontakoztatása a fontos, függetlenül nemzeti hovatartozásától.
- Eredményes tevékenységünk alapja a kölcsönös bizalom, ezért a gyermekekkel és családjukkal kapcsolatos adatokat, információkat bizalmasan kezeljük.

Az óvodapedagógusok gyermekeink védelmi munkája:

- A gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél előbb és minél jobban megismerjük. (szükség esetén családlátogatás)
- Az új óvodások befogadását, beilleszkedését elősegítjük.

- Az óvodai nevelést a családi neveléssel összehangolva, ahhoz illeszkedve, a szülők nevelési nehézségéhez segítséget nyújtva, jó nevelőpartneri kapcsolat kialakítására törekszünk.
- A gyermekek egészséges lelki fejlődéséhez szükséges nyugodt, harmonikus nevelési légkört biztosítunk.
- Védjük a gyermekek testi egészségét a biztonságos, balesetmentes környezet kialakításával.
- Figyelemmel kísérjük a gyermekek egészségi állapotát és az intézmény orvosi-védőnői szolgálatán keresztül biztosítjuk számukra a rendszeres vizsgálatot, ellenőrzést.
- Segítjük a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését.(Speciális szakemberek bevonása: pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, gyógytornász stb.)
- Kiszűrjük, figyelemmel kísérjük a halmozottan hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekeket, és a gyermekvédelmi felelőssel közösen a problémák enyhítésén, megszüntetésén fáradozunk.
- A tankötelezettségi kortól fokozott figyelemmel követjük a rendszeres óvodalátogatást.
- Minden rendelkezésünkre álló eszközzel segítjük a gyermekek családban történő felnevelését.
- Igyekszünk figyelembe venni a családok sajátosságait, szokásait, segítségnyújtás esetén azokhoz alkalmazkodó, illeszkedő megoldásokat ajánlani.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységeket az óvodában dolgozók között.
- Az óvónők jelzései alapján nyilvántartja a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű a magatartási nehézségekkel küzdő gyermekeket. Adatot szolgáltat, ha szükséges környezettanulmányt készít, kapcsolatokat tart fenn, intézkedést kér olyan szakemberektől, akik illetékesek a gyermekek problémáinak megoldásában.(védőnő, orvos, gyermekjóléti szolgálat)

- Gyermekbántalmazás véelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényező fennállása esetén írásban értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően javaslatot tesz különböző segélyezési formákra, ha szükséges segít a kérelmek elkészítésében, egyéb támogatási formák felkutatásában.
- A rászoruló gyermekek számára az óvónők javaslatai, és a szülők kérelme alapján étkezési díj csökkentését kezdeményezi az intézmény fenntartójánál.
- Tájékoztatja a szülőket tevékenységéről, feladatairól, s arról milyen problémákkal mikor és hol kereshetik fel.
- A faliújságon keresztül tájékoztatást ad az óvodán kívüli gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményekről, szakemberekről.
- Figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályváltozásokat.
- Munkáját önképzéssel, továbbképzéseken való részvétellel folyamatosan fejleszti.
- Részt vesz az intézményben működő Szociális Csoport munkájában.

9.11. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Az iskolai élet megkezdése a gyermek életében igen sok változással jár. A változások a gyermeket az eddiginél nagyobb alkalmazkodási feladatok elé állítják.

Az óvoda legfontosabb feladata, hogy megkönnyítse a gyermek számára az új környezetbe, közösségbe való beilleszkedést, és megalapozza a továbbhaladás eredményességét.

Az iskola leginkább a következő területeken kíván fokozott alkalmazkodási készséget: feladattudat, helyzetmegértés, a tevékenység igénye, kitartás, figyelemkoncentráció, szociális magatartás.

Fontos az egyéni képességek fejlesztésében a szociális sajátosságok birtoklása. Az a gyermek lesz képes az iskolai követelményeket teljesíteni, akinek verbális képessége fejlett, helyesen használja a szavakat, kialakult szabályrendszer, feladat- és kötelességtudata van.

Ennek kialakulását és fejlesztését nevelőmunkánk során vállaljuk fel.

A kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Ennek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai munkához.

Az óvodáskor során egy lassú átmenet közben érik a gyermek iskolássá. Mivel ez a folyamat egyénileg eltérő, a rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges:

- a testi fejlettség szintje: alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, a testi szükségletei kielégítését szándékos irányításának képessége
- a lelki képességek szintje: lelkiileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés, megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van
- a szociális képességek szintje: képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet
- az egészségesen fejlődő gyermek: érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről

Ötéves kortól kötelező az óvodai nevelésben részt venni. (2015-től már 3 évtől kötelező az óvodai nevelésben részt venni)

Az óvodai nevelés a gyermek egész személyiségére irányul.

9.12. A nevelőmunka és a gyermek fejlődésének ellenőrzése, értékelése

A Programhoz tartozó dokumentumok:

- Csoportnapló /Ovikréta
- Házi rend
- Éves munkaterv – az óvoda éves pedagógiai munkaterve

A tervezés időkerete: 1 év

Tartalmazza:

- az előző év elemzését, értékelést
- az új nevelési év fő és konkrét vázlatait
- kapcsolattartást
- a nevelőmunka ellenőrzését, elemzését, értékelését
- a nevelési és nevelőtestületi értekezletek témáit
- A gyermekcsoportok nevelési, fejlesztési tervei

A tervezés időkerete: 3 hónap

Értékelés: 3 havonta

Tartalmazza:

- a gyermekcsoport szokás és szabályrendszerét
- eseménytervet (szervezési feladatok: havi tervezéssel)
- tevékenységi tervet (fejlesztés célja, feladata, tartalma: heti tervezéssel)
- Az egyéni fejlődés, fejlesztés dokumentumai

A tervezés időkerete: folyamatos

Tartalmazza:

- a gyermek anamnézisének
- az óvónők megfigyeléseit: természetes környezetben, tevékenység közben
- a mérési eredményeket/ 5 éves kortól /
- az orvos, védőnő, logopédus, gyógytestnevelő feljegyzéseit
- szakértői véleményeket
- gyermekmunkákat (rajzfejlődés nyomon követése)

Ezek a dokumentumok segítik az ellenőrzést, elemzést, értékelést.

A folyamatértékelés és fejlesztés fázisai lehetnek

A gyermekek fejlődésének nyomon követése:

A gyermek mérésének, fejlődésének követési rendje óvodánkban.

A gyermekek fejlődésének vizsgálatát csoportonként a csoportvezető óvónők végzik. A gyermek óvodába érkezésekor, ill. a befogadási időszak végére-kb. november hónap végéig- mérik fel a bemeneti szintet, április hónapban a fejlettségi szintet. Ezt követően a gyermek óvodai tartózkodásának ideje alatt minden nevelési év elején

(legkésőbb november végéig) és április végéig; évente két alkalommal mérjük a gyermekek fejlettségét. Ezek a mérések segítik a gyermek fejlődésének nyomon követését és fejlesztését. Használtuk a Logico Primo fejlesztő játékok feladatlapjait és jelenleg a 2025/2026-os nevelési évben a Lurkó család fejlesztő feladatait.

A gyermek értékelésének módszerei:

Feltáró módszerek:

- Megfigyelés közvetlen módon
- Megfigyelés közvetett módon
- Vizsgálatok: interjú, beszélgetés

Feldolgozó módszerek:

- Megbeszélés (két óvónő, óvónők-pedagógiai munkát segítő szakemberek)
- Elemzés, értékelés

10. Összegzés

A szülőktől elvárjuk, hogy elfogadják az óvoda katolikus jellegét, az óvónők munkáját segítsék, erkölcsileg és gyakorlatilag is támogassák. Az óvoda igyekszik a szülőkkel minél jobban megismertetni az intézmény szellemiségét, nevelési alapelveit, nevelési minőségirányítási programját.

Ezt a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartással igyekszünk elérni. A szülőket a közös programokra meghívjuk, hogy megtapasztalják gyermekük változatos, örömteli óvodai életét, hitre nevelését.

A tartalmas, hitre épülő együttműködésnek köszönhetően elértük azt, hogy a gyermekeink ne csak megfelelő tudással rendelkezzenek, hanem szép és boldog óvodai emlékekkel is.

Ez motiválja munkánkat, ezt próbáljuk megvalósítani óvodánkban.

Intézményünk – immár 30 éves – munkája során mindig törekedett az otthonos, családias légkör kialakítására, a gyermekek harmonikus fejlesztésére, az óvodai nevelői szellemiség hittel teli megvalósítására.

Munkánkban törekszünk a nyitottságra, kiegyensúlyozottságra, ill. a Krisztusi szeretet megélésére. Szeretnénk, ha intézményünk egy „gyermekparadicsom” lenne, ahol

gyermek, pedagógus, szülő és az éppen arra járó is felüdülne, és jól érezné magát. Ha tud, segíthet is munkánkban jó szóval, cselekedettel.

11. Zárógondolat

Szándékunk, hogy hozzátegyük szeretetünket, a magunk erejét, munkáját a Szociális Missziótársulat lelkeségéhez, a katolikus értékek megőrzéséhez, és a magyarság hagyományainak átörökítéséhez.

„Légy föld, amely gabonát terem,
Hogy mások learassák;
Légy lámpa, mely míg másoknak világít,
Tulajdon életét fogyasztja el.”
(*Petőfi Sándor*)

12. A helyi pedagógiai program, ellenőrzése, elemzése, értékelése

A Nemzeti köznevelésről szóló törvény 2012. évi módosítása miatt nevelési programunkat átdolgoztuk.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramját 363/2018.(XII.17.) -kormányrendelet módosította.

2/2018.(1.18.) EMMI Rendelet (2020.)

77/2025.(IV.15.)(Módr.1.) módosítás az Óvodai nevelés alapprogramjáról.

A fentiek alapján került módosításra 2025.VIII. hónapban programunk.

A vizsgálatokhoz a következő módszereket használtuk:

- beszélgetés
- munkaközösségi műhelymunka
- dokumentumok elemzése
- tájékoztatókon, továbbképzéseken való részvétel

A program következő felülvizsgálata 2026. VIII. hónapban.

Érvényességi rendelkezések

Az új törvényi változásokkal kiegészített helyi Pedagógiai Program 2025.szeptember 1. napjától lép életbe és visszavonásig érvényes.(1995-2025)

Felülvizsgálata a törvényekben, rendeletekben bekövetkezett változások esetén, öt nevelési év múlva kötelezően.

A Helyi Pedagógiai Program módosítására jogosult: az óvodavezető és a nevelőtestület

A helyi Pedagógiai Program módosításait a nevelőtestület fogadja el. Az intézményvezető és a fenntartóra jóváhagyásával válik érvényessé.

A helyi Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala. Az óvoda helyi Pedagógiai Programja nyilvános minden érdeklődő számára megtekinthető, az intézményből ki nem vihető. A helyi Pedagógiai Program a következő helyeken érhető el:

- Az óvoda fenntartójánál
- Az óvoda irattárában
- Az óvodavezetőjénél
- Az óvoda honlapján

Felhasznált irodalom

1. 137/1996. (VIII.28.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról 2012, 2018
2. Egyházi Törvénykönyv
3. Gaudium et Spes II. Vatikáni Zsinat lelkipásztori konstitúciója az Egyházzal a mai világban
4. Gravissimum Educationis Momentum II. Vatikáni Zsinat nyilatkozata a keresztény nevelésről
5. Sacrosanctum Concilium II. Vatikáni Zsinat lelkipásztori konstitúciója
6. Szociális Missziótársulat Bethánia Napköziotthonos Óvoda helyi nevelési programja, 1995, 2013, 2020
7. Ádám István: Szikszó. Műemlékek, látnivalók, Szikszó, 1988.
8. Katolikus közoktatás Magyarországon, Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet, Budapest, 2006
9. Nagy Lajos: A katolikus keresztény szellem
10. Orossné Seper Ildikó: Óvodások hitre nevelése – Óvónők kiskönyvtára 4. Márton Áron Kiadó, Budapest, 2001.
11. Tarjányi Zoltán: Pedagógia. I., II, III. A keresztény nevelés és oktatás története, Szent István Társulat, Budapest, 2001.
12. Gyermekek jogairól szóló nemzetközi egyezmény
13. A Magyar Népzene tára
14. Az Egyházi törvényköny. Szt. István Társulat 1985.
15. Az óvodai ábrázolás és kézimunka módszertana Tk.1974
16. Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm.Rendelet
17. Bettelheim B. A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek. Gondolat 1985
18. Fabricius- Kovács Ferenc Kommunikáció és anyanyelvi nevelés OPI. 1980
19. Falvai Károly Ritmikus mozgás énekes játékok 1994
20. Faust Dezsőné Néphagyományörző Óvodai Program, Gödöllő , 1997
21. Forrai Katalin. Ének az óvodában Editio Musica , 1993

22. Kodály Zoltán. Zene az óvodában
23. Egyed Zsuzsa és Horváth István. Óvodások és kisiskolások énekes könyve, Gödöllő , 2010
24. Mészáros Vinczéné, Dr: Bábjáték az óvodában , 1975 OPI
25. Nagy Jenőné . Óvodai Programkészítés De Hogyan? Bp. OPI
26. Óvodavezetők kézikönyve , Okker Okt. Iroda 1996
27. Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal mesével. Sopron, 1996
28. Irányelvek a Katolikus óvodák számára Bp. KPSZTI 1998
29. Fábíán Katalin: Tevékenységközpontú óvodai nevelési program, Miskolc 1997
30. Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészet eszközeivel, Szolnok 1997
31. Pereszlényi Éva-Porkolábné Balogh Katalin: Játék, mozgás kommunikáció, Budapest 1997
32. Segédanyag a Katolikus Óvodák nevelési programjához, 2004
33. Segédanyag a Katolikus Óvodák nevelési programjához, 2013
34. Nagy Jenőné: Óvodai Programkészítés de hogyan? 1997 NAT-NAT sorozat
35. Deliné Fráter Katalin: Lépésről-lépésre óvodai program, Budapest 1997
36. Óvodai Nevelés című folyóirat
37. Óvodavezetési ismeretek. RAABE kiadó
38. Óvónők kincsestára, módszertani kézikönyv, RAABE kiadó
39. Köznevelési Közlöny (Menedzser-Praxis ,2023-tól)
40. Mód-Szer-Tár Oktatásszervező és Tanácsadó Bt. kiadványai (2023-tól)
41. Lurkó Fejlesztő család kiadványai (iskolai életre való felkészülés, 2025)
42. Dr. Gyökössy Endre: Együtt a szeretetben, Budapest 1991
43. Rédly Elemér: Kateketika, Eger, Egri érseki hittudományi főiskola 1995
44. Mácz István: Örülj velem!
45. S. Gyurkovics Mónika-Eisenbarth Krisztina: Isten gyermekei vagyunk. Jel kiadó (Módszertani segédanyag) 1996
46. Isten szeret engem! Ecclesia hittankönyvek
47. Egy gyermek megérkezett, Budapest Márton Áron kiadó 2000
48. Szerepi Imréné: Lelki beszélgetések óvodások számára, Fót, Róm. Kat. Egyházközség
49. Jézus hív és vár Ima-és énekgyűjtemény, Budapest KPSZTI 2003
50. Gál Judit: 100+ zenei játék(zenei képességfejlesztés, zenei tehetséggondozás) 2021
51. Így szólt Jézus(Evangélium gyerekeknek, vasárnapról vasárnapra, Jezsuita kiadó) 2025

Fenntartói jóváhagyás

A Pedagógiai Programot a fenntartó Szociális Missziótársulat jóváhagyta.

Fenntartó képviselőjében:

.....

(fenntartó képviselője)

P.H

Végső hitelesítés

Óvodaigazgató:

.....

P.H

Záró idézet

„Amit egynek tesztek a legkisebbek közül, velem teszitek.” (Mt 25,40)

Szikszó, 2025. szeptember 01.